

LAIMĖJIMO NUOTAIKOSE

Romas Viesulas apie "Guggenheimą" ir moderniąją grafiką

Zinia, kad mūsų ryškūs grafi-
kas **Romas Viesulas** vėl pa-
kartotinai gauna menininkų pa-
saulyje taip labai vertinamą
"Guggenheim Fellowship" dau-
gelio lietuvių širdis užtvindė
nuoširdžiu džiaugsmu ir pasidi-
džiavimu. Pirmąjį kartą R.
Viesulas šią subsidiją buvo ga-
vęs 1958 metais. Tada anas lai-
mėjimas įgalino menininką pa-
daryti ciklą litografijų lietuvių
liaudies dainų temomis. Šiomet
laimėtosios subsidijos suma yra
\$4.500.00.

Romas Viesulas, kaip grafi-
kas, yra plačiai žinomas ir ver-
tinamas ne vien tik šiame kraš-
te. Jo darbų galima rasti įvairi-
uose pasaulio muziejuose. Dau-
geliau atvejų yra laimėjęs ap-
čihi dėmesio verty premijų ir
kitokių atžymėjimų. Kai užsie-
niuose Amerikai reikia rodytis
su geriausia sava ja grafika,
reprezentacinėse parodose ne-
apsieinama ir be mūsų šio Ro-
mo Viesulo darbų.

Užkalbiname patį R. Viesulą.
— Besidžiaugiančiai Jūsų lai-
mėjimu lietuviškai visuome-
nei, manytume, būtų įdomu su-
žinoti, kaip, už ką ir kokia pro-
cedūra yra paskiriama "Gug-
genheim Fellowship": ar rei-
kia pačiam dailininkui savo dar-
bų pavyzdžius pristatyti, ar da-
romi sprendimai iš surengtųjų
parodų, ar kaip nors kitaip?

— "Guggenheim Fellowship"
įsteigė buvęs senatorius iš Co-
lorado — Simon Guggenheim
1925 metais, kada jo sūnus, tik
ką įstojęs į Harvardo universi-
tetą, staiga mirė. Vadovaujan-
tis ta mintimi, šios subsidijos
skiriamos kas metai mokslo ir
meno srityse.

Subsidijai gauti reikia kreip-
tis į pačią fundaciją. Pačiam
prašymui statoma sąlyga, kad
asmuo jau turėtų pripažinimą
savo srityje, ar tai būtų mokslo
šakos ar menai — raštas, muzi-
ka, choreografija, dailė. Pra-
šančiojo amžius pageidaujamas
ne jaunesnis kaip 30 metų ir iki
40; viršutinė riba galimos
išimties.

Fundacijai pristatoma išsami
informacija apie mokslininko ar
menininko veiklą bei atsieki-
mus. Reikalaujamos detalės bū-
na labai skrupulingos. Priedas
— eilė rekomendacijų iš atitin-
kamos srities atstovų.

Mokslininkai pristato taip pat
detalų planą savo užmantom
studijom. Dailininkai čia turi
didesnę laisvę, nes kaipgi suka-
tegorizuosi kūrybą detaliai. Čia

Šiame numery:

- Pokalbis su R. Viesulu.
- Operos akordams nuskam-
bėjus.
- Realybės akivaizdoje.
- Matematika ir medicina.
- Anatolijaus Kairio eilėraš-
tis.
- Kodėl Šiluva, ne Aušros
Vartai?
- Lietuvio įnašas į JAV pro-
gresą.
- Pulgis Andriušis krepšini-
kų išvykos proga.
- D. Brazytės knygos recen-
zija.
- Amerikos lietuvių studijų
savaitė.
- Spygliai ir dygliai.

pasitenkinama dažniausiai tik
apybraiža.

Pirmą atranką daro komisi-
jos, pagal pateiktą medžiagą.
Antroje atrankoje mokslo ko-
misijos svarsto patelkto plano
vertę, meno komisijos vertina
pačius darbus, kuriuos dailinin-
kas yra prašomas fundacijai
pristatyti vėliau. Pristatomas
nedidelis skaičius darbų paties
dailininko nuožūra.

Kas iš tikro nulemia teigia-
mą ar neigiamą sprendimą, nė-
ra žinoma. Galimas dalykas,
kad dailininko praeitis, galimas
dalykas, kad pateikti darbai, o
gal ir ateities planai. Taipgi nė-

Romas Viesulas
(Nuotr. G. Peniko)

ra žinoma, kas sudaro jury ko-
misiją. Jury komisijos sąstatas
paskelbiamas tik po "Guggen-
heim Fellowship" paskyrimų.

Nepaisant tokios gan vargi-

nančios procedūros, prašymų
kasmet suplaukia tūkstančiai
visų universitetų visame kraš-
te, taip pat iš menininkų, nesu-
rištų su jokia įstaiga. Taip, pa-
vyzdžiui, šimet grafikoje "Fel-
lowship" paskirta po viena į
Yale, Iowa, Temple universite-
tus ir Rhode Island "School of
Design".

Skaitytojas gali paklausti,
kam čia tokia kamsatis prie tos
Guggenheim fundacijos? Viena,
tai nemaža suma, kuri skiriama,
kuri gali mokslininką ar meni-
ninką įgalinti apie metus gyven-
ti ir atsiduoti tik savo darbui.
Antra, fundacija šią sumą labai
sunkiai skiria, bet paskyrus, jo-
kios atskaitomybės iš asmens
nereikalaujama. Subsidija yra
dovana. Ir ją gavęs asmuo gali
pinigus sunaudoti, kaip išmano
geriausiai savo pašaukimui.

Yra buvę atvejų, kai dailinin-
kas, gavęs "Fellowship", nubėgo
ir paliko visą sumą "morgičiui".
Na, ką gi, jei tai būtina jo ger-
būviui ar kūrybai, kodėl ne?..

Trečias motyvas — tai pripa-
žinimas, kurį "Fellowship" im-
plikuoja. Tarp menininkų vaikš-
to gandas, kad žinomas ameri-
kiečių dailininkas Stuart Davis
"Fellowship" yra prašęs 10 me-
tų iš eilės, kol jam buvo pini-
gas paskirtas 1952 metais. Ar
tai tiesa, gali ir jo žmona neži-
noti, o ką čia bekalbėti apie
gandonešius.

— Kiek atsimename, pirmąjį
laimėtą Guggenheimą Jūs su-
naudojote padaryti puikiąsias
litografijas lietuvių liaudies dai-
nų temomis. Šia antrąja Gug-
genheimo parama žadate reali-

Romas Viesulas Šile gegė kukavo, Graži mano galvelė,
Graziai galvą šukavo: Kaip vasaros dienele.

zuoti ciklą kūrinių viduramžių
manuskriptų dėsioje, rišda-
mas vaizdą su muzika. Smalsu
būtų sužinoti detaliau apie šitą
Jūsų užmojį: kokia grafikos
technika planuojate jį įkūnyti
ir kokia būtų jo pagrindinė te-
ma bei nuotaika?

— Labai sunku kalbėti apie
tai, ką ketini daryti. Didžiaus-
ią "išsipasakojimą" reikia pa-

Viena, ką galima pasakyti,
tai bus vėl serijos litografijoje.
Vengiant nesusipratimų, jau
pradžioje reiktų pasakyti, kad,
kaip Jūs sakot, "rišimas vaizdo
su muzika", tai nėra noras at-

(Nukelta į 2 psl.)

Paskutiniam operos akordui nuskambėjus

Dramatiškoji "Tosca" pasaulyje ir lietuviškuosiuos pastatymuos Chicagoje

JUOZAS STROLIA

Operos menas mūsų tremties
ir kraustymosi laikais nebuvo
ir nėra įprastinis dalykas. To-
dėl Chicago Lietuvių operos
kolektyvo kasmet paruošiamieji
operos spektakliai visuomet su-
traukia daug lietuviškos publi-
kos ir dalį kitataučių.

Siemetinės operos pobūdis

Operos vadovybė, ligi šiol pub-
likai davusi daugiausia Verdi
melodines operas, šį sykį mums
pateikė skirtingo žanro kūrinių
— italų kompozitoriaus Puccini
operą "Tosca". Šioje operoje nė-
ra uvertiūros, nėra baletų ir be-
veik nėra chorų (išskyrus 1-jo
veiksmo užbaigai įterptąjį him-
ną "Te Deum"), o arijose nėra
teksto kartojimų, būdingų Bel-
lini, Donizetti, Mozarto ir kitų
ankstybesnės epochos kompozito-
rių operoms.

Nors ši opera turi ir melodin-
gų arijų, tačiau ji nevadinama
melodine opera. Savo turiniu
"Tosca" yra verstinės krypties
muzikinė drama, artima Wag-
nerio operoms su būdingais leit-
motyvais ir perkrauta polifoni-
ja. Taigi, šios rūšies operose
svarbiausia vieta tenka ne vien
visus kitus operos elementus
į antrąjį planą nustumusiai mu-
zikai, bet lygiagrečiai ir drama-
tiniam veiksmui.

Žvilgsnis operų raidon

Paminėjus operos verstinę
kryptį, dėl aiškumo tenka su-

stoti ties šiuo klausuku. XVI-
jo amžiaus pabaigoje Florenci-
joje gimusi opera ilgus laikus

Prudencija Bičkienė ir Stasys Baras "Toscoje"
Nuotrauka V. Juknevičiaus

didvyrius bei nyktukus. Nau-
jos XVIII-jo amžiaus politinių
ir socialinių laisvių idėjos rado
savo atgarsį ir operos mene.
Visuomenei sudemokratėjus, šal-
tas klasicizmas, istorinės aris-
tokratinės temos ir romantinės
fantazijos pradėjo nustoti savo
reikšmės ir turėjo užleisti vietą
kitai, gyvenimui artimesnei,
operos krėpčiai, vadinamai ve-
rizmu (iš lotynų veritas — tei-
sybė, tikrovė). Šios krypties
operose Olimpo dievus, kara-
lius, aristokratią, jų rūmų iš-
taigingumą ir romantinį lyriz-
mą pamažu pakeitė tikri, nepa-
grąžinti kasdieninio gyvenimo
vaizdai su jų paprasta, o kar-
tais net labai skurdžia aplinku-
ma ir pan.

Žiūrovų įspūdžiai sustiprinti
šios krypties operų kūrėjai ėmė
vartoti sutirštintas muzikos
priemones. Tačiau nemanykime,
kad šias naujos krypties operas
visuomenė sutiko su laurais?
Anaipol! Konservatyvi to me-
to kritika sutiko jas su keiks-
mažodžiais, o operų lankytojai
palydėjo jas švilpimu. Taip bu-
vo nušvilpta Bizet opera "Car-
men". Paryžiuje, Puccini opera
"Madame Butterfly" Romoje ir
kitos. O Barcelonos teatre į ope-
ros spektaklį buvo mesta bom-
ba, užmušusi keletą žmonių ir
nutraukusi operos spektaklį.
Tai įvyko prieš pat pirmąjį
(Nukelta į 2 psl.)

Kertinė Parastė

SKAUDŽIOS REALYBĖS AKIVAIZDOJE

Trečdalis jubiliejinių Done-
laicio metų jau praeityje. Se-
nu papročiu reiktų pasi-
džiaugti keturių mėnesių kul-
tūrinės ir visuomeninės veiklos
laimėjimais, gal būt, net pri-
mygtinai jų ieškant, jų reikš-
mę ir jų kokybę patempiant ir
pagražinant. Žinoma, šiuose
mėnesiuose rastume vieną kitą
faktą, kuris, ir pabrėžtinai ne-
ieškant, krinta akysna ir džiū-
gina širdį.

Tačiau dienai po dienos, mė-
nesiams ir metams praeinant
ir pelną bei nuostolį seikėjant,
mus jau ima gąsdinti kaip tik
nuostolio svoris, nuostolio, ku-
rio sumažinimas ar padidini-
mas dažnu atveju ir geroka
dalimi yra jau ne mūsų valioj.

Taigi šiandien mintis kryps-
ta į tai, apie ką žydinčio ir
saulėn besiveržiančio gegužio
dienomis, rodos, turėtume ma-
žiausiai kalbėti. Tačiau kont-
rastų sustatymas greta, gal
būt, tik dar labiau pabrėš mū-
sų nūdieninės realybės baisu-
mą ir būtiną reikąlą į visa tai
žiūrėti atviromis akimis ir da-
ryti atitinkamas išvadas.

Gi tas baisusis pastarųjų ke-
turių mėnesių mūsų tautinei
gyvybei ir mūsų kultūrinei bei
visuomenei veiklai likimo
primestas nuostolis yra visos
virtinės neeilinių žmonių mir-
tis. Juk tik nuo praėjusių Ka-
lėdų lig šiandien laisvojo pa-
saulio lietuviai netekome šių
mūsų tautinės bendruomenės
pulsui būtinai reikalingų žmo-
nių: Kazimiero V. Banaičio,
Fausto Kiršos, Kleopo Jurge-
lionio, Juliaus Kaupo, Viktoro
Biržiškos, Antano Trimako,
Stepono Sodeikos, Stepono Ko-
lupailos, Alberto Tarulio. Ir
toks praradimas tik keturių
mėnesių laikotarpyje. Tauta
žaiščiškai neteko asmenybių,
kurių darbu bei kūrybinėmis
pastangomis didžiavosi, palai-
kydama jų pavyzdžiais ne tik
savo tautinę gyvybę, bet jų
pėdsakais pati kopdama į kū-
rybines aukštumas.

Toks staigus jų netekimas
dabar ne vienam jausminges-
niam tiesiog kelia siaubą, stu-
mą dvasią nusiminimą, ne-
pasitikėjimą savo jėgomis ir
savo pastangomis. Vargu ar
susidarytų šitokia psichologinė
nuotaika, jei gyventume savo
žemėje, normaliose laisvos tau-
tos sąlygose. Juk mirtis yra
natūrali ir neišvengiama rea-
lybė. Lietuvos padangėje ir po-
tokio, sakykime, masinio vy-
resniųjų atsiskyrimo, nejaus-
tume bauginančios tuštumos,
nes ją užpildytų į savo tautos
problemas visomis šaknimis
jaugusi, gyveniman ir kūrybon
besiveržianti jaunesnioji kar-
ta.

Tačiau išeivijos sąlygose
yra kitaip. Dažnu mirties at-
veju skaudžiai jaučiame, kad
nuostoliui padengti pakaitalo
trūksta, kad jaunojoje karto-
je per mažą subręstą asmeny-

bių, kurios galėtų stoti pasi-
traukusiųjų vieton. Ir šitokia-
me kontekste gimsta priekaiš-
tai jaunimui, priekaištai, kurie
padėties ne tik nepagerina, bet
neretu atveju dar ją pablogi-
na.

Vis dėlto šitoje čionykštėje
situacijoje yra geroka dalis
ir vyresniųjų kaltės. Tam tik-
ros mūsų jaunimo dalies nuby-
rėjimą ir jos susitelkimą tik
ties asmeniškais savo reikalais
mes linkę prisegti visam mū-
sų jaunimui. O ir nepriklau-
somybės laikais argi visu šim-
tu procentų mūsų jaunimas
buvo idealistinio nusiteikimo
savo tautos reikalų ir pasiau-
kojimo jiems atžvilgiu. Nebū-
kime naivūs praeities ideali-
zuotojai ir nesakykime, kad
tenai nebuvo tokių, kuriems
pirmoje eilėje rūpėjo tik sa-
vas, asmeniškas reikalas, pro-
fesinė ar valdininkiškoji kar-
jera. O ką jau bekalbėti da-
bar, kai sąlygos ir visa aplin-
ka pasikeitė, pasviramos dar
blogesnėn pusėn.

Tačiau antra vertus, ir čia,
ir šitose sąlygose, intelektual-
iam ir visuomeniškam darbui
pajėgaus jaunimo dar apsiei-
turime. Tik ar vyresnieji pa-
kankamai tą jaunimą supran-
ta, ar jį kontaktuoja, ar dris-
ta jam patikėti pirmaeilės
reikšmės darbų? Gi plačiau
aplink pasižvalgius, atrodo,
kad jaunų žmonių, gražiai už-
sirekomendavusių ir literatū-
roje, ir mene bei muzikoje, ir
moksle bei visuomeninėje veik-
loje dar su žiburiu ieškoti ne-
reikia. Tik mes linkę juos pri-
laikyti antraeilės veiklos pako-
pose, lyg jie vis dar būtų vai-
kai ir pasitenkintų jiems vy-
resniųjų pakišamu saldainiu,
o nebūtų pribrendę lietuviš-
kojo raugo surauginam duos-
nos kepalui vyriškai riekti.
Mūsųose lyg ir susidarė lietu-
vybės ateičiai kenksmingas
minčių kompleksas žiūrėti kar-
tais į 30–45 metų žmogų dar
kaip į nepatikimą jaunuolį, vi-
sai užmirštant, kad šitokio
amžiaus žmonės (taipgi sveti-
mų mokyklų auklėtiniai) didė-
le dalimi buvo Lietuvos nepri-
klausomybės akto signatarai,
kad ir milžiniškoji Amerika
45 metų prezidentui buvo pa-
tikėjusi valstybės ir, galima
sakyti, viso pasaulio vairą.

Iš viso to išvados mūsų lie-
tuviškuoju reikalu galėtų būti
tokios: ir padažnėjusių šerme-
nų atveju mažiau banguai skai-
tykime, kiek dar liko veteranų
ir vyresniųjų ir ne pagal tą li-
kutį lemkime čionykštės lietu-
vybės amžių, bet su padvigu-
bintu dėmesiu gręžkimės į jau-
nąją kartą, labiau pasitikėda-
mi ja, kad vyresniųjų mirtis
nebūtų lietuviybės fakelo užge-
simas, o tik jo perdavimas į
jaunas, darbu ir kūrybai pa-
sirususias rankas.

k. b.

Akordui nuskambėjus

(Atkelta iš 1 psl.)

"Toscos" pastatymą Romoje 1900 metais.

Pirmasis "Toscos" pastatymas Romoje

Blogiausia tai, kad "Toscos" premjerą turėjo diriguoti tas pats prietaringas dirigentas Leopoldas Mugnone, kuris buvo išgyvenęs aną Barcelonos atentatą. Jis tad ir Romoje laukė bombos arba mažiausiai viešo skandalo teatre. Tuo atveju jis buvo numatęs mesti operą ir užtraukti tautos himną. Tačiau iš didelės baimės himną jis pamiršo. Operai prasidėjus, pavėlavusios publikos sukeltas triukšmas privertė jį tik nūlęsti uždangą ir laukti, kas bus toliau. Bombos niekas nemetė, ir "Tosca" nesulaukė tokio fiasco, kokį buvo sulaukusi jo opera "Madame Butterfly". Bet spektaklio sutrukimas neigiamai paveikė visus operos dalyvius, o komp. Puccini su "Toscos" premjera įsigijo visą eilę naujų priešių, net ir artimų draugų tarpe.

Pietų saulėje išsirusi opera

"Toscos" turinys su plačiu staigiu meilės, pavydo, neapykantos, pamaldaus religingumo, o greta taip pat brutalumo bei žudymo lūžtinių diapozonų, nėra būdinga šiaurės padangės žmogui. Tie dalykai yra artimesni karštos saulės įkaitintųjų šalių žmonėms, kur bene dar ir šiandien tebeveikia vendeta ir klesti organizuoto žudymo menas. Taigi, prieš akis turint šias aplinkybes, buvo žingidu, kaip šiaurietis artistas išspręs visas šias jam pateiktas problemas.

"Toscos" Achilo kulnis

Jautriausia šios operos spektaklių Achilo kulnis tebėra jos dramatinis veiksmas. Tai pareiškia ir nuo to, kad laisvą operos artisto iniciatyvą varžo ritmo, tempo ir kiti įstatymai ir nepermdaujamasis tų įstatymų vykdymas — dirigentas. Solistas savo noru negali truputį vėliau arba truputį anksčiau pradėti kurią nors vietą dainuoti, todėl jis savo vaidybiniuose veiksmuose susiduria su sunkumais, kurių pvz. dramos artistas neturi.

Mūsų lietuviškosios "Toscos" premjera

"Toscos" premjera sekmdienį, balandžio 19 d. praėjo šventadieniškoj nuotaikoj pilnai prikimštame Studebakerio teatre, tačiau blankiau, negu paskutiniuos, dviejus spektaklius, įvykusiųsios balandžio 25 ir 26 d. Dėl anksčiau sumintų ar kurių nors kitų priežasčių premjeros pirmajame veiksmo meilės ir pavydo scena praėjo ne visai įtikinamai. Tosca, kurios partiją dainavo Prudencija Bičienė, momentais mus nukeldavo į vėsiąją Lietuvą, kur mergaitė, įsimylėjusi berniuką, iš kuklumo visą savo gyvenimą neišdrįsdavo jam to pasakyti, bijodavo prie jo prisiglausti. Dainavime taip pat jautėsi tam tikras susilaukymas, trukdės artistės balsui turtingiau pasireikšti. Antrame veiksmo jos arija "Vien tik menui" skambėjo jau laisviau.

Balandžio 25—26 d. spektakliuose Toscos partiją dainavo Danutė Stankaitytė. Pirmojo veiksmo susitikimo scenoje jos frazė "Tu man net plaukus su dakei" taip pat neturėjo pagrindo, greit betgi vaizdas pasikeitė. Balsas visuose registruose skambėjo tyrai ir laisvai. Vaidyboje buvo jaučiama laisvė.

Visuotės trijų spektaklių aukštumoje

Išskyrus dvi Toscas, kiti artistai visuose operos spektakliuose buvo tie patys. Jautraus

isimylėjusio ir užsispyrusio revoliucionieriaus Cavaradosi partiją atliko Stasys Baras. Pasklidus gandams apie šio dainininko balso streiką, buvo maloni staigmena ir vėl girdėti tai švelniai subtilų, tai vėl galingai siaudžiantį jo balsą, kuris per visus tris spektaklius išliko toje pat aukštumoje.

Brazis, Vaznelis, Liorentas, Savrimavičius

Romos policijos vado barono Scarpia vaidmenį atliko Algirdas Brazis, kuris su kiekvienu nauju spektakliu darėsi vis laisvesnis ir įdomesnis. Jis parodė nepalaužiamą valstybės pareigūno valią ir išlaikė Romos didžiūnui prideramą orumą. Jo dainavimas pilnai atitiko jo vaidmenį. Angelotti dainavo Valentinas Liorentas. Grimmas trūkdė atpažinti jame Romos aristokratą ir buvusį res-

Kantorijos choras su zakristijonu — Jonu Vazneliu (kairėje) "Toscos" pirmajame veiksmo. Nuotr. V. Juknevičius

publikos konsulą. Savo dialogus su dailininku Cavaradosi Liorentas atidainavo sąžiningai, akis įbedęs į dirigento lazdele. Gal kiek neprasistas, bet savotiškai įdomus buvo ligi komiško kumo naivus zakristijonas — Jonas Vaznelis, o Julius Savrimavičius įtikinamai suvaidino gamtos nuskriausto ir klastin-

go policijos šnipo Spoletos vaidmenį. Tik neesminės smulkmenos Sulinkės peilis, kuriuo Tosca nuduria policijos vadą Scarpia, neklausada žvakė, nesidudanti Toscai užpūsti, ir kiti panašūs čia aprašomų operos spektaklių įvykiai yra tik neesminės smulkmenos, negalinčios paveik-

ti meniškąjo išpildymo svaresčių. Lygiai ir šeštadienio spektaklio Toscos rūpestis, kad tik nesusilaptytų jos suknėlė, šokant jai į Tiberį, tenka priskirti tik tai savybei, apie kurią J. W. Goethe kadaise yra pasakęs: "Das ewig weibliche" (amžinas moteriškumas). Tačiau, apskritai kalbant, vi-

Laimėjimo nuotaikose

(Atkelta iš 1 psl.)

vaizduoti muziką vaizde. Tai greičiau būtų bandymas pateikti vaizdą ir garsą (ar tai būtų balsas, instrumentas ar recitavimas), paraleliai su matomu grafikos vaizdu. Kitaip sakant, tai būtų eilė, sakytum, pynė darbu, kuriuos galima būtų prieš auditoriją atlikti.

Bet čia dar tik planai, kurie gali susitraukti arba, kaip smėlio bokštai, sugriūti... Ir gal geriau kalbėti, kai jau žvirblis rankoj. O dabar — jis dar ant šakos. O, be to, vietoj žvirblio gali susiūti pelėda, ir visos dabartinės šnekos tada būtų veltui.

— Ir anuo pirmuoju atveju (lietuvių liaudies dainų ciklas) ir šiuo antruoju (viduramžiniai manuskriptai), atrodo, rinkotės temas, susietas su kultūros pulsu praėities dienose. Kodėl toks pasirinkimas? Kodėl nepasirinktos temos iš amerikėnės šių dienų fikrovės arba, apimant, iš šio rakinio žmonių laikmečio?

— Gal pilnai nesutikčiau su pirmuoju Jūsų klausimu. Nemačiau, kad visai tikslu būtų sakyti, jog, pavyzdžiui, mūsų liaudies dainos — tai tik praėities pulso tema. Esu įsitikinęs, kad tai praėities, dabarties (juk, tikų, mūsų dainos dainuojamos ir dabar) ir, jei mūsų kalba išliks, išliks ir dainos ateičiai. Tautosaka turi didelį tąsumą. Jo nebus, jei tauta būtų išnaikinta. Taigi, praėities dainose yra lygiai aktuali dabar.

Po "Dainų" serijos sekė kita — "Torė Desconocido" 1960 metais. Tiesa, tai buvo padaryta po kelionės Ispanijoje ir kitur. Nors šioji tema išvirsiniai, rodos, ribojosi tik bulių kautynėm, bet esmėje ten buvo individo kova ir jo žuvinas nežinomybė. Metaforoje mes matome ten save pačius. O kas suskaičiuotų musikius, žuvusius nežinomybėje?

Trečia serija "Hew" (Smūgis), užbaigta tik praėitą rudėnį, turi temą, nors tiesioginiai ir neminėti — Meksikos nugalėjimą "Conquistos" metu. Gi esmėje tai yra mažos genties kova ir eventualus sugniužimas didelės išorinės persvaros aki-valdoje.

Šiandien mes esam to paties liudininkai. Ir čia praėitis pinasi su dabartimi.

Planuojamoji serija? Taip, forma savo elementuose yra imta iš praėities. Bet tai nėra noras pabėgti į minesingerių ar trubadūrų pilaites.

Kas dėl raketų — tai ju vėl. Raketos geras dalykas, bet dailėi tai menkas brolis.

— Kaip vertinate ankstesniąją ir šiandieninę lietuvių grafi-

ką šlapus ir anapus geležinės uždangos?

— Nepriklausomybės metais, ypač paskutinių dešimtmečių, mūsų grafika ne tik paaugo, bet sakytum, sėkė pasokio. Mane tapytiniai, tur būt, primus, bet norėčiau teigti, kad grafika buvo savitėse negu tapyba. Pažangioje tapyboje gal daugiau vyravo Vakarų įtakos, gi grafika liko ištikimesnė savo regionui. Jei ne karas, šiandien Valiai, Petravičiai, Jonynai, tur būt, būtų žinomi visoj vakarinėje Europoje. Karo maišatis pakirto viską pačiame daige.

Dabar Lietuvoje grafikų prieauglis taipgi didelis. Kiek laisva jų išraiška, tai jau kitas klausimas. Nepaisant visko, ir dabar matome mūsiškius, tiesa — vežiojamus Sovietų Sąjungos rėmuose, toli nuo Lietuvos. Ma-

R. Viesulas Sokanti gyvatė

kūnaite, Demkutę, Janonį, Jurkūną galima užtikti parodose Šveicarijoje, Jugoslavijoje, JAV ir kitur. Vis tiek, kokių mastu bematuotum, jie turi būti gero lygio. Kas įdomiausia, daug kas iš jų laikosi atkakliai savo tautosakos ir tautodailės tradicijų.

Užjūriuose lietuvių grafikų yra apstu. Va, sakysime Henrikas Salkauskas yra vienas iš žymiausių grafikų Australijoje, jau senokai perlėpęs pačios Australijos sienas.

Valius su savo darbais keliauja skersai ir išilgai per visą Kanadą. Neretai ir čia "sustintinai" vietinėse amerikėčių parodose. Jo netruksta taip pat Europoje, kur jis dažnai pasiskrajoja.

Kur beieitum, vis gali užklupti Dargį, ar tai galerijoje, ar kolekciijoje. Žinoma, prabėgom nėra įmanoma nė visų išvardinti, nei žinoti apie visų veiklą.

Kiti, va, kaip aš, mėgstama patriukšmanti savais pasisekimais. Kiti kuklesni. Dirba patyliukais,

Vienok mūsų pačių tarpe, o taip pat ir amerikėčių tarpe, atrodo, kad tapytojais aktyvesni. Manysčiau, tačiau, kad mūsų grafikos potencialas yra toli gražu dar pilnai neišnaudotas. Sakysim, va — Petravičius. Prieš kelerius metus, bene draugų įkalbėtas, suruošė savo grafikos parodą. Aukšto lygio paroda susilaukė didelio dėmesio. Būty pasijudinęs, nemaži mūrai būty išgrūvę (čia nekalbu apie lokalines saviveiklos parodas, bet apimant visą šio krašto lygį), bet tiek ir tebuvo. Gyvenimas? Galimas dalykas, jis ne vieną prispaudžia. O gal mūsų lietuviškasis kuklumas?

Cia tik pavyzdys. Arba, sakysim, Ignas. Jaunesnės kartos žmogus, Freiburginės laidos. Ne tik tapytojas, bet ir didžiai talentingas grafikas. Labai savitas, sakytum, lietuviškas. Bet va, ką padaro grafikoje, tai, tur būt, viską po šieniku ir laiko. Na, nebent kam vestuvės padovanoja... ir viskas. Neišdrįsimas? Žinoma, kad yra ir daugiau gerų pajėgų grafikoje, tačiau nuklydusių į kitas sritis.

— Kaip plačiame šių dienų dailės kontekste žiūrėti į moderniąją grafiką? Kokia jos situacija pasauliniu žvilgsniu, kokia technika vyrauja, kokie išskirtiniai vardai, kas ypač prabėžtino ir kas ypač naujo?

— Aplamai, visų sričių menai labai išaugo kiekybiniai. Ir tai būtų tiesa, kalbant apie beveik visus pasaulio kraštus. Meno gyvenimas suaktyvėjo ten, kur jo buvo mažai. Kuriasi ten, kur jo nebuvo. (Va, Salkauskas, Ratas ir kiti mūsiškiai buvo pionieriai modernios grafikos Australijoje...) Amerikoje grafikos meno aktyvumas per paskutiniuosius 10 metų yra išaugęs trigubai.

Amerikos grafikos charakteris buvo skirtingas nuo europinio. Labiau techniškas, labiau abstraktus. Dabar tie skirtumai nivaliuojasi. Ir, žinoma, gaila, nes savitumai nyksta. Bet susisiekiame greičiau didėjant, šitai pastebima ir kitose srityse.

Technikos? Europiečiai visuomet dirbo nepaprastai įvairiomis technikomis. Amerikiečiai buvo linkę į ofortą (metalo plokštėse). Litografija buvo labai pamėgta, kadangi procesas labiau komplikuoatas, sakytum, "kaprizinas". Bet čia viskas greitai keičiasi. Steigiasi institucijos litografijos naudai, priemonės konstruojamos. Balaansas gali visai pasvirti į kitą pusę.

— O kaip su vadinamu "Pop-art" grafikoje?

— Grafika apimant santūresnį ir mažiau įtakojamą triukšmingesnių, laikinių srovių me-

ne, kokių yra dabartinis Pop-art. Kodėl? Reikia spėti, kad visi ekstremai būna trumpalaikiai. Beveik pagal riksma, kuri srovė sukelia, galima spėti, kaip ji ilgai išgyvens... Ką gi, tapyboje prašalaitis gali padaryti "pop" ir šmakšt greit į parodą... Grafikoje prašalaitis blogai. Neišmokęs technikos, menininku nebūsi. O kol jį išmoksi, gali nelikti ir "pop'o". (k. b.)

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protėzinis
Aparatų-Protezė Med. ban.
dant. Spec. pagalbos kojos
(Arch. Supp.) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TEHNIKOS LAB.
Val. 9-4 tr. 6-8. Seštad. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR
GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. Kašdien 10-12 val. ir 7-9 v.
vak. Seštadienis 10-12 val. Treči-
dienį uždaryta. Ligoniai priimami
sustatimais.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telefonas: WAlbrook 5-5076

Res. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERIŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei netaislinga skambinti MI 3-0004

Ofisas 5148 West 63rd Street
Tel.: PROspect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kašdien nuo 1 iki 8; treč.
uždaryta. Antradienį ir penkt. vakarais
nuo 7 iki 8.

DDR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 68-dios ir California
Val. Kašdien nuo 6-8 val. vak.
Sešt. 9-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas: 476-4042
Res. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849; Res. HI 4-2234
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9,
antr., penkt. 1-5, treč. ir sešt. tik
sustatimais.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-2225
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir alergija
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 9-5
vak., penkt. 10-3 v. r. iki 9 v. v.
Seštad. 10-3 v. r. iki 1 p. p. Ligonius
priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Res. PR 6-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.

Res. GI 8-0875
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERIŲ LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
taislinga skambinti MI 8-9001.

si trys "Toscos" spektakliai praėjo geriau, negu buvo tikėtasi. Du paskutiniai spektakliai buvo geresni už premjerą. Ir tai savaime suprantama, nes premjeroje visi operos dalyviai dar tebegyveno vos vienos vieništelės su orkestru atliktos repetitijos suvaržymais.

Reikšmingas darbas, jubiliejų nešvenčiant

Pastatymas šios nedėkingos ir kontroversiniai kaprizingos operos parodė, kiek rimtai yra dirbamas šis meno kultūros darbas. Sveikintina, kad solistai yra atkreipę dėmesį ne vien į jų atstovaujamą muzikos vokalizmą, bet ir į dainuojamųjų

žodžių ištirimo aiškumą. Kad šios operos pastatymuose mes matėme ryškius tipingus personažus ir kad dramatinė spektaklių pusė buvo žymiai pagerėjusi, tai nuopelnas bus, tur būt, svečio režisūros patarėjo Mr. Lloyd Harris. O didžiausias nuopelnas tai priklauso dirigentui Aleksandrui Kučūnui, kuris kukliai, be jokios autorklamos, jokių sukakčių, nei išgalvotų jubiliejų nešvėsdamas, sugeba suburti apie save žmones ir dirbti muzikinės kultūros darbus, kurių čia už mus net apstėsnės tautos nepajėgia atlikti. Todėl ir gausi publika nuosirdžiai jam ir artistams atsidėkojo.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: Kašdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Sešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadienis uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2737 West 71st Street
VAL.: Kašdien nuo 6-8 val. vak.
Seštad. nuo 10 iki 12 val. vak.
Trečiadienis uždaryta
Ligonius priima pagal susitarimą
WA 5-2017.

Ofiso tel. PR 8-2820
Namy — rez. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradienį, ketvirt., ir penkt.
nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 val. v.
Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PR 7-6090, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: Kašdien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiadienį ir sešt. uždaryta.

Telefonas: GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
susitarimą. Išskyrus trečiadienį, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795, Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt., ir penkt. nuo
9-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kašdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir sešt.
tik sustatimais.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvių gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antradienį, ketvirtadienį
ir penkt. nuo 1-4 p. p. 6-8-8:30
val. vak. Seštad. 1-4 val., trečiadienį
uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kašdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienį.
Seštadienis 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradienį, ketv. ir penktad.
nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo
6 v. — 8 val. vakarais. Trečiadienį
nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p. Seštad. 11
val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. 7-1168.
Res. tel. 238-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERIŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HElock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PROspect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtadienį. 1-4 p. p.
antradienį ir penktadienį. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Res. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: Kašdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Seštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadienis uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namy: Beverly 8-3940
Pirmad. val.: Kašdien 6-8 v. v. Sešt.
1-4 v. p. p. Trečiadienį — uždaryta.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadienis ir šeštadienis
uždaryta

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namy 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį.
Seštadienis 10-5 v. p. p.

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL.: Kašdien nuo 2 iki 8 val. vak.
Treč. ir sekmad. tik sustatimais

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais 8v. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt.
nuo 9 iki 11 v. ryte ir nuo 6-8 v. v.
Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir
kitu laiku sustatimais telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. Ashland Ave., YA7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. Kašdien: treč.
uždaryta; sešt. nuo 10 v. r. iki 1 po-
piet

Res. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapimo takų
chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West
71st St. (71-os ir Campbell Avenue
kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michi-
gan ave. Suite 808, tel. CE 9-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. ir 1-3 p. p.
Trečiadienį ir seštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2596
Resid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai
chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir
6-8 val. vak. Trečiadienis ir sekm-
adienis uždaryta, priimama pa-
gal susitarimą. Seštadienis nuo 3
v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ
LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir
penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
v. v. Sešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku
— pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namy GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmąją ligonius tik sustatimais.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir sešt. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ
LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Seštadienis 1 iki 4 val.
Trečiadienis uždaryta

Tel. PROspect 6-9104
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. Kašdien: 2-4; 6-8.
Seštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. ir sekm-
tik akubais atvežiai ir sustatimais.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-2150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 ir 8 v. v.
Treč. ir seštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Res

Matematika ir medicina

DR. CESLOVAS MASAITIS, Havre de Grace, Maryland

Senovės graikų laikais Pita-goro skaičių teorijos ir Apolo-nijaus kūrinių matematika savo abstrakcija buvo ne iš šio pasaulio. Nei jos kūrėjai, nei jų mokiniai nesvajavo ir nenorėjo jokių savo mokslo pritaikymų, nei naudoti iš to. Tačiau matematiškos mokslo besiplečiant ir jos naujomis šakomis susidarant, kaskart naujos mokslo sritys pasitalkino matematikos meto-dų bendrumą ir jos loginę są-rangą. Bene pirmoji mokslo ša-ka, perėmusi matematikos meto-dus ir kartą davusi didelį im-pulsą matematikos vystymuisi, buvo astronomija. Fizikos teo-rija ir net eksperimentinė fizi-ka išaugo ant matematinių disci-plinų pagrindo. Modernioji technologija būtų visai neįma-noma be matematikos. Naujai-siais laikais net biologijos, psi-chologijos ir socialinių mokslų veiklausi vis daugiau ir dau-giau matome matematinių for-mulų, daugiau išvadų remia-ma matematinėmis teoremom.

Trys priežastys

Yra trys pagrindinės priežas-tys, dėl kurių matematikos me-todai dar plačiau būtų naudo-jami kitose mokslo šakose, jei tik pati matematika būtų leng-viau suprantama tų, kurie nėra jos įtemptai mokėsi. Pirmoji priežastis yra matematinių dės-nių universalumas ir jų nepa-prastas kompaktiškumas. Ma-tematinė formulė išreiškia įvai-rių reiškinį santykiu suglau-džia begalinį kiekį žinių apie tuos reiškinius. Jei ši formulė teisingai atvaizduoja reiškinį santykiu, tai ją pasinaudojant, galima nusakyti tų santykių praeitį ir ateitį, lygiai kaip ga-lima tiksliai apskaičiuoti sau-lės ir mėnulio aptemimus.

Antroji matematikos savybė, dėl kurios ji naudojama tiesio-ginai ar netiesioginai kiekvie-noje mokslo šakoje, kur tik renkami bet kokie duomenys ar daromi kurie nors matavimai, glūdi tikimybių teorijoje ir ma-tematinėje statistikoje. Šios dvi matematikos šakos turi plačiai išvystytus būdus, kuriais gal-i-ma suvesti egzistuojančių dės-ningumą tariamai netvarkinga-me duomenų ir faktų rinkinį.

Pagaliam trečioji priežastis, dėl kurios matematika vis la-biau reikalinga kitose mokslo šakose, glūdi modernių skai-čiavimo mašinų loginėje struk-

tūroje. Tinkamai parinkus šioms mašinoms matematinus veiksmus, jos pajėgia nepaprastu greičiu peržvelgti, palyginti ir surūšiuoti nepaprastą gau-sybę duomenų ir netgi padaryti iš jų logines išvadas pagal iš anksto nustatytus ir matematiš-kai suformuluotus dėsnius.

Modernioji technologija savo priemonių įvairumu ir automa-tizacija leidžia surinkti didelę daugybę faktų ir duomenų viso-se mokslo srityse. Dėl tų duo-menų gausumo juos tegalima pilnai panaudoti, tik tinkamai perdirbtus ir pagal matemati-nius dėsnius sutraukus į mažą pagrindinės informacijos kiekį, kuri atskleidžia stebimo proce-so esmę ir yra pakankamai kompaktiška, kad būtų leng-vai apžvelgiama.

Matematiniai metodai medicinoje

Naujosios technologijos prie-monės leidžia ir medicinoje su-kaupiti daugybę duomenų apie ligonį. Tų duomenų pilnas pa-naudojimas terapijai ir tolimes-niam medicinos metodų tobuli-nimui, tegalimas tik tinkamai juos apdoroti. Kiek mažiau pažįstamų tokių duomenų pa-vyzdžiū galima paminėti elek-troencefalogramą, t. y. smegenų elektrinių impulsų užrašymą. Plačiau žinomas duome-nis sudaro elektrokardiograma. Abiem atvejais matavimų rez-ul-tatai yra atvaizduoti tam tikromis kreivėmis. Pirmuoju atveju tų kreivių forma cha-rakterizuoja smegenų funkci-jas, antruoju, gi, atveju — širdies veikimą. Nervų ir širdies specialistas daug gali pasakyti apie smegenų ar širdies funkci-jas, gerai pastudijavęs tas kreiv-es. Tačiau kiekvienu atveju jo sprendimas yra subjektyvus ir paremtas tik pačiais būdin-giausiais užrašytų kreivių vin-giais. Šitokis sprendimas ypač pasunkėja, kai ligonis gerėja ar silpsta ir kai jo elektrokardi-grama nuolat keičiasi.

Šiems pasikeitimams susekti ir iš jų tinkamoms išvadoms padaryti, reikia lyginti įvairiais momentais užrašytas kreives ir iš tų palyginimų surasti būdin-gus pasikeitimus. Tai reikalau-ja peržvelgti daugybę užrašytų duomenų. Šį darbą gali labai palengvinti matematiniai me-todai, kurie leidžia greitai ir leng-vai palyginti būdingas įvairių

kreivių savybes. Įvairios elekt-roninės skaičiavimo mašinos yra pritaikytos tokiems žmo-gaus fiziologiniams reiškiniams tyrinėti ir lyginti. Tų mašinų taikymas pradėtas vadinamoje erdvės medicinoje, tyrinėjant-čioj žmogaus kūno reakcijas į ypatingas sąlygas, panašias į tas, kurių tikimasi erdvės ke-lionėse. Dabar jau yra kuriami bandomieji centrai, kuriuose šie metodai pritaikomi kasdieniui paciento duomenų analizei. Taip, pavyzdžiui, New Orleans ešančioje Tulane medicinos mo-kyklos klinikoje naudojamos dvi elektroninės skaičiavimo mašinos elektrokardiogramoms ir elektroencefalogramoms ana-lizuoti. Si dar eksperimentinėje stadijoje tebesanti analizė leng-vai nustato paciento elektrokar-diogramos kitimą ir, palygindama šį kitimą su anksčiau tyri-nėtais atvejais, nustato širdies veikimo kitimą. Elektroencefa-logramų analizė naudojama nor-malaus protavimo ir sutrikusių smegenų veikimui lyginti. Tiki-masi, kad tokie palyginimai pa-dės suprasti fiziologinį protavi-mo procesą, smegenų reakciją į įvairius vaistus, įskaitant nar-kozę.

Rentgeno nuotraukos ir skaičiavimo mašina

Netgi visiems pažįstamos rentgeno nuotraukos bandomos tyrinėti skaičiavimo mašinomis. Kiekviena tokia nuotrauka sa-vo įvairaus tamsumo šešėlių gausumė sutalpina didelį duo-menų kiekį. Todėl šioms duome-nims apdoroti ir praverčia skai-čiavimo mašinos. Kiekvieno to-kio šešėlio tamsumas išreiškia-

H. van Rijn Rembrandt (olandas, 1606-1669)

Dr. Tulp anatomijos pamoka

mas skaičiumi, jo vieta vidaus organo atvaizde taip pat atžy-mima skaičiais. Toliau jau tie skaičiai analizuojami skaičiavi-mo mašinomis, kurios gali grei-čiau ir tiksliau rasti tų šešėlių tamsumo ar pasiskirstymo ne-normalumus, negu tai galėtų padaryti rentgenologas. Žino-ma, mašinos rasti nenormalu-mus interpretuoti tenka atitin-kamos srities specialistui.

Ligų analizės ir matematiniai simboliai

Salia čia suminėty bandomų duomenims apie vieną pacientą analizuoti planuojamos ir pačių ligų analizės. Toje srityje dir-bą tyrinėtojai tikisi, kad atei-tyje pavyks suklasifikuoti visas medicinos mokslo žinias, mate-matinės statistikos metodais aprašyti įvairių ligų būdingus simptomus ir tipingas tų ligų istorijas ir visą tai užrašyti ma-tematiniais simboliais magneti-nėse juostose ar kitose skaičia-vimo mašinų vartojamose prie-monėse. Tada kiekvienu paine-sniu atveju gydytojas, ištyrinė-

jęs pacientą, specialiu telefonu perduotu visus savo ir labora-torinių tyrimų duomenis į cent-rinę medicinos žinių įstaigą, ku-rijoje skaičiavimo mašinos, pa-vertusios suteiktas žinias į ati-tinkamus simbolius, palygintų juos su turima informacija ir tuojau praneštų gydytojui nu-statytą diagnozę.

Eksperimentų ir stebėjimų planavimai

Naujuose medicinos tyrinėj-i-muose taip pat palaipsniui pasi-talkinama matematikos meto-dais. Čia šitie metodai naudoja-mi eksperimentams ir stebėji-mams planuoti, surinktiems duomenims apdoroti, parink-toms hipotezėms tikrinti, joms matematiškai formuluoti ir pa-darytomis išvadoms glaudžioje formoje reikšti. Daromų pastan-gų šioje srityje pavyzdžiū ga-lima paminėti grupę gydytojų Marylando universiteto ligoni-nėje, tyrinėjantių šoko fiziolo-giją, biochemiją ir terapiją. Šiai kelių metų tyrimo progra-mai paskirtas atskiras ligoninės skyrius. Tyrimo darbams fi-nansuoti skiriama daugiau kaip milijonas dolerių. Ši gydytojų grupė pasisamdė savo darbų konsultantu matematiką ir pe-riodiškai diskutuoja su juo sa-vo tyrinėjimo metodus ir išva-das, klausia jo patarimo ekspe-rimentus ir duomenų rinkimą planuodami.

Tokiu būdu matematiniai me-todai, kurie pasižymi preciziš-ku visų išieities prielaidų for-mulavimu ir griežtu loginių iš-vadų nuo intuityvinių nuomonių atrinkimu, plačiau ir plačiau naudojami įvairiose srityse, įskaitant ir mediciną, nors čia dėl problemų sudėtingumo daug yra nežinomųjų, kurių dar ne-galima preciziškai nustatyti.

LIETUVIS TARPTAUTINĖSE PIANISTŲ VARŽYBOSE

Manigirdą Motekaitį Europon palydint

Jaunas ir talentingas mūsų pianistas Manigirdas Motekai-tis, kaip jau buvo "Draugo" die-ninėje laidoje anksčiau skelbta, praėjusį trečiadienį iš Chicagos išskrido Belgijon dalyvauti tarptautinėse jaunųjų pianistų varžybose. Po uždaro atsisveiki-nimo rečitalio Rooseveltto uni-versiteto Rudolph Ganz studi-joj, Chicagoje, buvo progos pia-nistą užkalbinti šios jo muziki-nės išvykos Europon temomis.

— Koks buvo paskatas vyk-ti į tarptautinį pianistų kon-kursą?

— Specializuojantis pianisto virtuozo technikoje — skaičiau tai asmeniškai noru išbandyti savo jėgas tarptautinėje arenoje. Laimėjus — vilioja viso to pa-sekmės! Nelaimėjus — irgi lai-mėčiau daug ko, ką net sunku išskaičiuoti, pvz., tarptautinių pianistų pažintis; mažos, pa-vergtos tautos trenitiniui "ko-vingas" pabuvimas tarptautinių pianistų gretose; o ir visa kon-kurso gyvenamoji įtampa, kraš-to ir, kiek leis sąlygos, Euro-pos muzikinio gyvenimo pažini-mas ir t. t., teiktų daug patir-ties ir kompensuotų mano da-

pertuaras ir ką išpildysi, Mani-girdai?

— Prisiuntęs konkurso teisė-jams savo kvalifikaciją, gavau konkurso taisykles ir reikalavi-mus, kuriuose pagal jų nusta-tytas privalomų konkursui kom-pozitorių kūrinių kategorijas leidžiama pačiam konkurso da-lyviui tose ribose pasirinkti re-pertuarą, tik su anų teisėjų apro-buota. Taigi, tokiu būdu esu pasirinkęs ir pasiruošęs kon-kursui šešis Chopino, Liszto, Liszto - Paganini, Debussy ir Skriabino Etiudus; Chopino Fantaziją ir Baladę; Haydno Sonatą, Bacho Preliudą ir Fu-gą; Pooto Baladę, Barberio So-natą, Beethoveno Sonatą (op. 111), Schumanno Simfoniškus Etiudus, Brahms - Haendelio Variacijas ir Prokofjevo Con-certo Nr. 3. Papildomai, prieš pora savaitių, jie man dar pri-siuntė iš Belgijos jų modernios muzikos kūrinių — Jaquelines Fontyn Baladę (pernai laimė-jusį Belgijos kompozitorių pir-mąją premiją), kurią reikia ekstra paruošti ribotam laike. Visą mano konkursinį repertu-arą sudaro daugiau kaip 200 puslapių grynosios muzikos. Konkurso eigoj atrinktiems kandidatams į premijas bus duodama dar ekstra nežinomas kūriny, kur jie turės mintinai išmokyti per keletą dienų paski-rai uždaryti ir izoliuoti nuo pa-saulio.

— Ar daug laiko turėsite konkurso repertuaro paruoši-mui?

— Apie metus laiko.

— Kas ir kiek pianistų vyks-ta Belgijon iš Chicagos?

— Man pačiam būtų buvę įdomu sužinoti, bet nepavyko. Tad linkęs manyti, kad iš Chi-cagos būsiu vienintelis.

— Ar jaučiamas Jūsų pianis-tinei išvykai Europon mūsų visuomenės dėmesys?

— Ribota prasme — turint galvoj artimus, pažįstamus bei gero linkinčius — taip. Tai pa-tyriau, kai pasiryžau prieš iš-važiavimą surengti savo rečita-lį, parinkęs jo programai iš konkursui mažiau "įskambintų" kūrinių, kad labiau juose įsi-tvirtintum ir užsidirbtum kiek lėšų kelionei. Su giliu dėkingu-mu negaliu šia proga nepami-nėti šio žygio vyriausiojo rėmėjo — prof. B. Vitkaus, kuriam (Nukelta į 4 psl.)

Manigirdas Motekaitis

lyvavimą konkurse. Juk jau vien kelionė į Europą, kad ir be specialaus uždavinio, yra didelis auklėjamas veiksnys.

— Kas konkursą rengia, ka-da ir kur jis bus, kiek jame ga-lima tikėtis varžovų?

— Šis konkursas rengiamas kasmet Belgijos karalienės Elz-bietos vardu ir yra globojamas Belgijos vyriausybės. Šimet jis vyks išties gegužės mėnesį Belgijos sostinėje Bruselyje. Ga-lima laukti 50—60 varžovų.

— Kaip pasirenkama, ar iš anksto nustatomas konkurso re-

Štasys Yla

KODĖL ŠILUVA, NE AUŠROS VARTAI?

Dėl paminklinės koplyčios

(Tęsinys iš praeito šeštadienio)

Ar Aušros Vartai pirmavo Vilniuje?

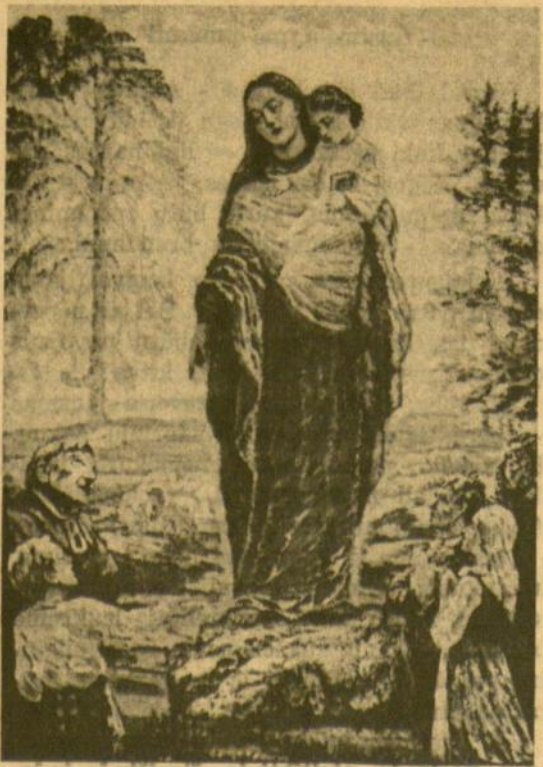
Jeigu jau norim remtis istorine tiesa, tai Aušros Vartams net pačioj Vilniuj turim pripažinti dar kuklesnę vietą. Vilnius dar neturėjo garsėjančio stebuklais paveiksl-o, kai procesijos iš sostinės nuo 17 a. pradžios keliavo į Trakus. Čia pats Vytutas pastatė bažnyčią ir įstatė Marijos paveiks-lą. Šis paveikslas pirmasis Lietuvoj buvo vainikuotas (1718) Romos Šv. Petro ba-zilikos kapitulos vainiku.

Tokio vainiko antrojo iš eilės, susilaukęs vilniškis Marijos paveikslas Šv. Mykolo baž-nyčioje, statytoje kanclerio Leono Sapie-gos. Tai pirmasis stebuklais pagarsėjęs sos-tinės paveikslas. Tuomet, kai jis didelėse iš-kilmėse buvo vainikuojamas (1750), Vilnius dar buvo nepriklausomos valstybės sostinė. (Ši aplinkybė, rodos, būtų verta dėmesio tiems, kurie šiame klausime vartoja ir val-s-tybinius motyvus.)

Vilnius turi ir daugiau stebuklingųjų Marijos paveikslų bei statulų — viso devy-

nis. Kodėl tad siedinti Vilnių tik su vienais Aušros Vartais? Kodėl tik ši šventovė tu-rėtų talkinti vilniečių Sąjungai spręsti "sos-tinės sargybos" bei gynybos problemą?

Tiesa, Aušros Vartai vienintelis Marijos paveikslas, kuris susilaukė Romos vainiko Lietuvai vėl atgavus nepriklausomybę. Bet tuomet (1927) Vilnius buvo lenkų rankose. Šio vainikavimo fakto nebūtų galima Wa-shingtone nereprezentuoti, nes tai aukščiausias kultinis įvertinimas. Bet kaip paaiškin-tum koplyčios lankytojų, kad Vilnius su šia šventove visuomet priklausė Lietuvai?

A. Varnas Marijos apsirėmimo šiluvoje

Kodėl tad, vilniečių akimis, "lietuviai pa-darytų didžiausią tautinę - istorinę klaidą, atsisakydami nuo Aušros Vartų paveiksl-o talpinimo Washingtono katedroje"? Ki-taip, "mes būsimė kapituliavę mūsų pagrin-diniame gynybos avanposte Vilniuje... lei-džiant blėsti žmonių tikėjimui ir pamadu-mui į Aušros Vartų stebuklingąjį Marijos paveikslą, kas reiškia Vilnijos lietuvių nu-tautinimą pagreitinti, durų atvėrimą len-komanijai į Rytų ir Pietvakarių Lietuvos žemes bei žmones".

Šioj jauninėj motyvacijoj, šalia perdė-jimų pernelyg pabrėžiama lenkomanija, ku-ri tikrovėje yra lenkofobija. Tik lenkofobi-ja galėjo padiktuoti vilniečiams "daryti prielaidas", jog lenkai per savo kardinolą Višinskį bus sukludę pasirinkti Aušros Var-tus, o gal jie bus paveikę JAV hierarchiją ir ši bus "aprubėžiusi laisvą pasirinkimą koplyčiai įrengti". Dar daugiau: "o gal net Vatikano sluoksniuose naudojamas tam tik-ras pageidavimas, nurodymas ar net tie-sioginis spaudimas".

Ir kur toji lenkų baimė?

Sios "prielaidos", žinoma, neįrodo, jog lenkai kuriuo nors būdu būtų brovęsi į šį mūsų reikalą. Lenkai greičiau yra įsibrovę į pasąmonį. Tai atskiras mūsų gyvenimo reiškinys, vertas, kad būtų, platesnio dėmesio. Atrodo, tartum be lenkų mes nebegalėtume nieko patys veikti ir jokio sprendimo rasti. Nuo jų ginamės, jų kratomės ir, atrodo, ne-pajėgiam. Norim būti sau tauta, bet vis ly-ginamės su lenkais, tarsi neturėtume nieko daugiau, su kuo galėtume lygintis.

Girdi, mes negalime tapinti "lietuvio" ir "kataliko", nes taip daro lenkai — ir tai yra negera. Bet gera Marijos kultu ginti

Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas 19 amžiuje

Vilnių, nes taip darytų geri lenkai katalikai, net dvasiškiiai. Vieno žurnalisto žodžiais, "lenkai visais įmanomais būdais naudo-ja Bažnyčią ir jos institucijas savajai politikai, saviesiems kėslams... Tad ir lietuviai vis jau turėtų išdrįsti bent vieną kartą visiškai ofi-cialiai ir drąsiai šį taip svarbų katalikišką reikalą — koplyčios įruošimą — panaudoti savajai 'politikai'".

Lenkų kompleksas, kaip matom, jaukia mūsų pačių savitą vertybių pajautimą ir muša iš rėmų blaivų galvojimą. Argi ne keis-ta, kad dalis visuomenės tuoj pasigavo tos

pačios minties, jog be Aušros Vartų Wa-shingtono Vilnius bus prarastas lenkam. O kad bus prarastos visos Marijos šventovės Lietuvoje, nes jas užgules spaudžia sovieti-nis priešas, tai nei vilniečiams, nei kitiems neatėjo į galvą būkštauti.

Ir vėl keista, kad pradėjom baugintis lenkų kėslais tokių metu, kai Vilniui ir Lie-tuvai gresia sovietizacija, rusifikacija ir šventovių likvidacija. Tiesa, prie tos likvi-dacijos sovietai eina laipsniškai ir bein Aušros Vartų kol kas nebėčia. Liečiamos kitos šventovės ir ypatingai Šiluva. Prieš Šiluvą prirašyta straipsnių, reportažų, išlei-s-ta J. Vedeikio stambi brošiūra; maldininkų keliavimas suvaržytas, kunigų vykimas kontroliuojamas; ateistiniai būreliai ir apy-linkių komitetai užvaromi prieš Šilinių at-laidus daryti visa, kad sulaikytų keliaujan-čius į Šiluvą.

Atrodo, jog komunistai geriau žino už mus, kuri Marijos šventovė reikalingesnė Lietuvai ir pavojingesnė jų tikslams. Pana-šiai žinojo ir caristiniai rusai, dėl to ypati-ngai varžė maldininkų bei kunigų vykimą Ši-luvon. Rusams Lietuvą valdant, Šiluva bent 100 metų buvo nebepricinama maldininkams iš kitų kraštų ir jos garsas nebeisėjo pla-čiau už Lietuvos ribų. Galima įsivaizduoti, kiek rusų kėslams būtų buvęs nenaudingas svetimųjų lankymas apsirėikimo vietos Lietuvoje.

Kaip su tautine reprezentacija?

Turėdami Marijos apsirėikimą Šiluvoje, mes turime ir pareigą jį reprezentuoti ki-tiems. Mūsų pareiga išnešti pasaulin apsi-rėikimo faktą, kuris yra buvęs pirmasis Europoje. Toks faktas Marijos kulto visu-

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvio įnašas į JAV progresą

Prof. J. Kuprionio revoliucija miškų želdinime

Miškininkystė Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Maždaug vienas trečdalis viso JAV ploto yra apaugęs miškais bei krūmais. Produktivių miškų plotas siekia 489 mil. akrų, (196 mil. hektarų), arba ketvirtadalis viso krašto. Miškai koncentruojasi daugiausia pietiniame rajone, palei Golfo įlanką, palei Atlantą, Didžiuosius ežerus, kaip Michigana, ir palei Pacifiką. Vakariname rajone randami medžiai, kaip pvz., sekvojos, auga ir gyvena po 3-4,000 metų, pietų rajone medžiai pasižymi ypatingai greitu augimu, kone dvigubai greitesniu negu šiauriniame rajone ar Europoje. Vidurinis JAV rajonas yra kone visai be miškų, tik kai kur raizgosi brūzgynai, kaip pvz. apie Čikagą. Dėl to daugelis lietuvių mano, kad Amerikoje miškų visai nėra.

Tiesia, dauguma plotų netvaringai iškirsti ir medynų kokybė labai menka. Bet dar yra daug ir gerų miškų. Daug medynų laukia pagerinimo ir apie 52 mil. akrų reikalingi dirbtinio želdymo. Miškų dirbtinis želdymas (žmogaus rankom) paprastai vykdomas dviem būdais: sodinant medelyne išaugintus medukus ir sėjant medžių sėklas.

Miškų sodinimas JAV vykdomas pusėtinai plačiu mastu. Bet ligi šiol amerikiečiai mažai tebandė miško sėjimą. O sėjimas yra pigesnis, greitesnis ir paprastesnis. Jei apsodinti 1 akrą kaštuoja apie 8-12 dol., tai apsidinti — apie 6. Sėjimas čia nepasiekdamas svarbiausia dėl to, kad laukios pasėtos sėklas, pirmiau negu jos spėdavo sudyti, paukščiai suledavo. Ypač pietiniame rajone, kur žiemai susirenka daug alkanių aparnuočių. Buvo susidariusi nuomonė, kad šiame krašte miškų želdymas sėjimo būdu netinka. Kiek ši nuomonė buvo paplitusi, rodo tai, kad net miškininkystės vadovėliai šitai rašydavo. Antai miškų kultūros darbuose pasižymėjęs, garbės pažymėjimais apdovanotas miškininkas Philip C. Wakeley parašė ir 1954 m. išleido platų miškų želdymo vadovą — "Planting the Southern Pines", kuriame paduoda tokius davinius: "Įvairiose vietovėse per paskutinius 40 metų pakartotinai vartotas miško sėjimas tik atsitiktinai pasiekdavo. Daryta daug studijų, išbandant įvairius metodus. Buvo tik labai nedaug atsitikimų, kur susilaukta gerų medynų. Kai kuriems iš tokių pasiekusių medynų pasėti bus sunaudojama net apie 13.5 svarų pušies sėklų, kas labai pabrangina miškų želdymo darbą".

DR. ANTANAS DAUBARAS

Normaliai pakanka vienam akruvi vieno svoro ar netgi ir mažiau sėklų. Vienas svaras pušies sėklų kaštuoja apie 4 dol. Europiečiai miškininkai lygiai vartoja abu metodus, tiek sėjimą, tiek sodinimą.

Profesorius J. Kuprionis ir nauja miškų želdymo kryptis JAV

Pereitų metų pabaigoje buvo minimas Louisianos valstybės miškininkystės 50 metų jubilėjus. Buvo suauktas šios ir aplinkinių valstybių miškininkų ir svečių iškilmingas suvažiavimas, kuriame buvo skaityta paskaita: "50 metų Louisianos miškininkystei". Šios paskaitos santrauka vėliau buvo atspausdinta miškų žurnale "Forest and People" ketvirto ketvirčio 1963 metų laidoje. Tarp kitų dalykų ten sakoma taip:

"1954 metais profesorius Jonas Kuprionis, miškų kultūrininkas (silviculturist) ir gabus mokslininkas (astute scientist), kuris yra Louisianos Politechnikos instituto miškų departamentu profesūros sėdėtė, pateikė J. A. V. Pietinio rajono miškų tyrimo stočiai preparatą (chemikalą), apsaugantį pasėtas medžių sėklas nuo paukščių. Šis chemikalas, vadinamas "Morkit" (prekybinis vardas), kurį prof. J. Kuprionis išrašė iš Vokietijos ir kurį jis naudojo pats, būdamas Europoje, prieš atvykimą į Ameriką. Chemikalas Federalinės miškų tyrimo stoties buvo išdėstytas ir pasirodė labai efektyvus. Šis įvykis sudarė lūžį JAV miškų želdymo praktikoj. Be miško sodinimo, nuo šio meto pradėtas plačiu mastu naudoti taigi miško sėjimas. Jau 1954 metais, vos tik šią kliūtį praeiti,

kuris yra Louisianos Politechnikos instituto miškų departamentu profesūros sėdėtė, pateikė J. A. V. Pietinio rajono miškų tyrimo stočiai preparatą (chemikalą), apsaugantį pasėtas medžių sėklas nuo paukščių. Šis chemikalas, vadinamas "Morkit" (prekybinis vardas), kurį prof. J. Kuprionis išrašė iš Vokietijos ir kurį jis naudojo pats, būdamas Europoje, prieš atvykimą į Ameriką. Chemikalas Federalinės miškų tyrimo stoties buvo išdėstytas ir pasirodė labai efektyvus. Šis įvykis sudarė lūžį JAV miškų želdymo praktikoj. Be miško sodinimo, nuo šio meto pradėtas plačiu mastu naudoti taigi miško sėjimas. Jau 1954 metais, vos tik šią kliūtį praeiti,

kuris yra Louisianos Politechnikos instituto miškų departamentu profesūros sėdėtė, pateikė J. A. V. Pietinio rajono miškų tyrimo stočiai preparatą (chemikalą), apsaugantį pasėtas medžių sėklas nuo paukščių. Šis chemikalas, vadinamas "Morkit" (prekybinis vardas), kurį prof. J. Kuprionis išrašė iš Vokietijos ir kurį jis naudojo pats, būdamas Europoje, prieš atvykimą į Ameriką. Chemikalas Federalinės miškų tyrimo stoties buvo išdėstytas ir pasirodė labai efektyvus. Šis įvykis sudarė lūžį JAV miškų želdymo praktikoj. Be miško sodinimo, nuo šio meto pradėtas plačiu mastu naudoti taigi miško sėjimas. Jau 1954 metais, vos tik šią kliūtį praeiti,

laužus, vien Louisianos valstijoje buvo apsesta mišku 5,000 akrų. Po 5 metų sėjimas jau pašoko iki 75,000 akrų per metus. Nuo 1954 iki šiol Louisianos jau daugiau kaip 295,000 akrų miško apželdyta sėjimo būdu.

Dabar šis būdas jau plačiai vartojamas ne vien Louisianoje, ne tik pietinio rajono valstybėse, bet plečiamas jau visoje Amerikoje. Didieji tušti plotai pradėta sėti iš lėktuvų bei helikopterų, kas labai pagreitina ir papigina darbą. Per dieną iš lėktuvo apsejama po 2,700 akrų ir kaštuoja tik 50 centų akras, plus sėklos — 1 svaras akruvi. Chemikalas 1 svarui sėklų paveikti kaštuoja apie 30 centų.

Nors čia nėra naujas atradimas, nes šis būdas jau buvo vartojamas kitose šalyse, ir anksčiau, o vėliau ir amerikiečiai miškininkai patys būtų šitai atradę, bet susidarė jau toks įdomus supuolimas, kad šis "atradimas" ir davimas naujos krypties JAV miškų želdymo

dyme atiteko mūsų tautiečiui. Dabar šis chemikalas, pakeitus kiek spalvą ir pridėjus kai kurių priemaišų, jau kitu vardu (Arasan) gaminamas ir JAV.

Ryšium su visu šiuo reikalu įdomi dar papildoma istorija. Prof. J. Kuprionis šį chemikalą pateikė išbandyti miškų tyrimo stočiai. Šios stoties vedėjas, radęs, kad tai yra labai reikšminga miškų želdymo priemonė, panorėjo sau iš to laimėti garbės. Tad, spaudoj aprašydamas šio metodo efektingumą ir jo naudojimą, tik viename iš savo straipsnių, nežymioj formoj paminėjo, kad "juos ant kelio užvedė prof. Kuprionis". Šiaip sudarė įspūdį, kad tai jo, t. y. ano tyrimo stoties vedėjo atradimas bei nuopelnas. Kadangi tai didelis dalykas, kiti, tą vedėją pagerbdami, ėmė tituluoti jį "Amerikos miškų sėjimo tėvu". Bet kiti žymesnieji Louisianos miškininkai, kurie šią visą istoriją žinojo, ano stoties

*) Kitame miškų žurnale po jo paveikslu padėtas parašas: "formerly Chief Silviculturist for Lithuania". (Mat, jis buvo Lietuvos Miškų D-to miškų želdymo skyriaus vedėjas.)

Prof. J. Kuprionis savo darbo kabinete, kuriame turi didelę medžių sėklų kolekciją.

ties vedėjo pasielgimu pasipiktino. Dėl to ir pradžioje minėtame miškininkų jubiliejiniame suvažiavime prof. Kuprionio vardas buvo specialiai iškeltas ir vėliau miškų žurnaluose kaip FOREST AND PEOPLE, FOREST FARMER ir kai kuriuose dienraščiuose buvo aprašyta, pridėdant ir lietuvių profesoriaus fotografiją.

KBC — naujas miškui sodinti įrankis

Prof. J. Kuprionis yra davęs JAV miškininkystei ir kitą naują dalyką. Čia JAV kasmet apsidinama milijonai akrų miškų sodinimo būdu. Vienam akre vidutiniškai pasodinama apie 1,000 medukų. Taigi didelės masės medelių kasmet išsodinama. Nuo 1946 metų pradėta vartoti sodinimo mašina, tačiau dauguma medukų sodinama rankiniu būdu. Šiam nuo seno čia buvo vartojamas vad. standartinis miško sodyklis, kuris labai nepatogus. Prof. J. Kup-

DĖMESIO!!

FIRMA

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, Inc.

Vyr. Įstaiga 1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel. IN 7-5522

Pagal susitarimą su Sovietų Sąjungos Vnešposiltorg prima užsakymus iš Amerikos gyventojų dovanom, aukštos kokybės sovietinėmis prekėmis, kurios bus įteiktos be jokių muitų ar kokių primokėjimų giminėms, gyvenantiems Sovietų Sąjungoje.

Didelis prekių pasirinkimas: tarp jų automobiliai, motociklai, dviračiai, televizijos aparatai, šaldytuvai, radio aparatai, siuvamos mašinos, foto aparatai, laikrodžiai, akordeonai ir t. t.

Prekių pristatymas garantuojamas per 8 iki 40 dienų, atsižvelgiant į tai, koksai daiktas dovanom parenkamas.

Reikalaukite katalogų telefonu ar raštu, kuriuos gausite nemokamai iš mūsų Vyr. Įstaigos:

Package Express & Travel Agency, Inc.

M. MOTEKAITĮ PALYDINT

(Atkelta iš 3 psl.).

talkininkavo S. Adomaitienė, F. Manelienė, J. Paštukas, St. Semėnienė, A. Rugytė, Šatrijos korporacija; taip pat mano reikalą širdingai atjautė Tėvai Jėzuitai ir Marijonai, o taipgi šio rečitalio publika, kurių visų dėka man buvo įteikta rečitalio pelnas — 425.00 doleriai — tai beveik apmokėtas į abi puses mano kelionės bilietas lėktuvui! Ir dar vis gaunu laiškų (net ir su kelionpinigiais!) ir su taip širdingais linkėjimais.

Panašiai mano išvyka domisi ir pažįstami amerikiečiai muzikai. Pvz., man paliko gili įspūdis Amerikoje gimusių lenkų, muzikų sukonstruktavo patobulintą, geresnį miško sodyklį. Miško įrankių gaminimo firma, padariusi šį įrankį ir išbandžiusi, konstatavo, kad jis tikrai yra kur kas geresnis už senesnįjį. Dabar tas įrankis jau plačiai gaminamas ir naudojamas. Įrankis pavadintas "KBC Bar". "K" reiškia Kuprionis, kiti vardai — Blackwell, Louisianos Politechnikos instituto miškų dep-to vedėjas, kuris tarpininkavo surasti dirbtuvę ir pagaminti įrankį, Craig — patentą išpirkusios ir įrankį gaminančios firmos vedėjas.

Sis įrankis yra įtrauktas į didžiulius miško įrankių katalogus, kur pažymėta, kad jis yra sukonstruktavęs prof. J. Kuprionio.

Profesorius dvyliktus metus dėsto miškininkystės mokslus ir vykdė miškų tyrimo darbus Louisianos Politechnikos institute, Rustone, La. Lietuvoje jis buvo Vilniaus universiteto profesorius.

ziką mylinti šeima (abu tėvai ir sūnus), kurie asmeniškai apilankė mane, įteikdami raštu linkėjimus su kelionpinigiais. Jie, puikiai kalbėdami lenkiškai, gyvai domėjosi lietuvių muzikine kultūra, tautinėms mūsų aspiracijoms ir mano išvyka. Toks mūsų ir amerikiečių draugų dėmesys man daro jaudinančio įspūdžio ir dar keičiau įpareigoja koncentruoti visas jėgas, kad pateisinčiau tuos gražius linkėjimus, nors laimėjimas tarptautinėje scenoje — gal šiuo metu ir perdėsi svajonė...

— Ar savo jėgomis ruošėte konkurso repertuarą, ar kokio muzikos autoriteto priežiūroje?

— Susidėjus aplinkybėms, ruošiausi, mano nuomone, šiuo metu vieno iš didžiulius tarptautinių muzikos autoritetų, prof. dr. F. Ganzo tėviškai rūpestingoj priežiūroje.

— Ar turite ir kitokių tikslų bei planų, vykstant konkursui Europoje?

— Esamomis sąlygomis — ne. Gal būt, grįždamas stabtelėsiu Paryžiuje ir Romoje.

a. p.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SIUVIMO MAŠINOS

Bernina • Elna • Pfaff • Necchi White • Domestic • Kenmore • New Home • Free Westinghouse • Viking • Adler • Anker • Singer, etc. Ir visas japoniškos gamybos. Taisome, parduodame ir nuomojame prieinamomis kainomis ir sąlygomis.

Darbas greittas ir sąžiningas. Turime dalis, pakeičiamas pagal skoni kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir orientuotuos.

ARVYDAS M. DIKINIS
5654 S. Hermitage, Chicago, Ill.
Telef. — 737-5886
Wholesale and Retail

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

Tel. GRevehill 6-7875
ALF. STANČIAUSKAS — HEATING AND COOLING
Šildymų ir šaldymų įrengimas
7304 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.

CIRCUIT T.V. AND RADIO SERVICE
sav. DAN LIUTIKAS
Ekspertai Visų Gamybų GREITAS aptarnavimas į NAMUS ar DIRBTUVES. Garantuotos dalys ir darbas.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. PHONE: 471-2446

FRANK'S T.V. & Radio, Inc.
3240 S. HALSTED STREET
Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijos, radio, stereo aparatų. Pardavimas ir taisymas.
Savininkai J. Bendoraitis ir P. Endzells
Telefonas: CA 5-7252

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS:
ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRM. ir KETV. 9 v. r. iki 3 v. v.
SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

STASYS YLA

Kodėl Šiluva, ne Aušros Vartai?

(Atkelta iš 3 psl.)

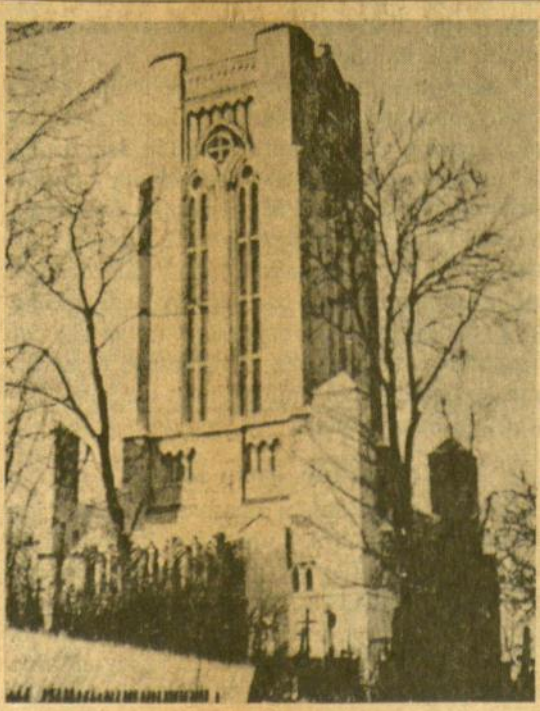
moje negali būti toliau nežinomas. Ko nepadarėme anksčiau, būdami savajame krašte, turime padaryti dabar. Washingtono koplyčia, skirta Šiluvos titului, būtų pirmas ryškesnis žingsnis ta kryptimi.

Tautinė reprezentacija neturėtų būti pastatyta aukščiau kultūrinės, kaip tai daroma vilniečių memorandumuose. Šventovė, kokio ji bebūtų, pirmon eilėn yra šventovė ir tik antron eilėn atstovaujanti Lietuvai, lietuvių įrengta ir t. t. Tie dalykai praktiškai neatsiejami, tačiau akcentai gali skirtis. Šiluva, iš tikro, bus nemažiau reprezentatyvi ir tautine prasme, nes bene labiausiai susieta su krašto istorija ir mūsų krikščionijos raida. Aušros Vartai ta prasme mažiausiai tikty, nes, kaip šventovė, neturi ryškesnės istorijos, be to, neturi jokio ryšio su krašto

ir krikščionijos raidos istorija. O istorinis mūsų koplyčios pristatymas ir jos centrinio objekto istorinis surišimas turės būti padarytas. Ir tai turės didelės reikšmės tiek tautos, tiek jos krikščionybės reprezentavimui.

Tautinės reprezentacijos minties vedinas, vienas redaktorius buvo siūlęs vašingtoninę koplyčią pavadinti "Our Lady of Lithuania". Gaila, kad tokids "Our Lady" mes neturėjome. Neturi ir kiti kraštai tokios "nacionalinės" Marijos. Šios minties autorius galvojo apie "sudėtinę" Mariją — iš visų esamų mūsų šventovių. Bet sudėję visas Marijas, geriausiu atveju gautume tik "Our Ladies of Lithuania". Bet kodėl jas dėti visas — lygionis lyg į galeriją ar Marijos panteoną?

Sis pasiūlymas kam atrodė labai šaunus, juoba galis patenkinti ir oponentus. Bet kaip tai atrodytų svetimiesiems? Kogi lietuviai nori, ar pasirodyti Marijos paveikslų gausumu bei originalumu? Deja, nei vienu, nei antru nieko per daug nenustebintume, juoba nepalankintume. Mariariškos galerijos (oratorijos) tipas nei mums yra tipiškas, įprastas, nei būtų suprantamas kitiems. Pagaliau vašingtoninė amerikiečių šventovė yra kulto pastatas ir kaip toks reprezentuoja Amerikos tikinčiuosius. Tad ir mūsų reprezentacija gali turėti tik kultū-

Šiluvos koplyčia, pastatyta apsišviestumo vietoje

nij (koplyčios) pobūdį su konkrečiu centru bei koncentruojančiu — altoriniu objektu.

Aišku, reprezentacijai tarnaus visa koplyčia su įvairiais meniniais — istoriniais kū-

riniais. Bet centrinis objektas bus kultinis ir jis pabrės dangaus privilegiją Lietuvai šiluviniu Marijos apsišviestimu.

Susimąstymo punktai

Gera, kad šis Šiluvos - Aušros Vartų klausimas iškilo nūnai, negu jis būtų slėpėjęs dar kokį dešimtmetį — ligi naujos panašios progos. Dabar iškils, jis prašosi kai kurių pergalvojimų, kurie būtų reikšmingi tautiniam — visuomeniniam brendimui.

1. Mūsų žmonės, pasirodo, lengvai įjautrinami patriotiniais motyvais. Bet ar neperdaug jais žaidžiama, lyg nebūtų pavojaus patiems susižeisti ir pažeisti kitus?

2. Mūsų patriotikoje persveria jausmas — be gilesnių kultūrinių, istorinių šaknų. Perstipriai veikia kažkada susikurti įspūdziai, vėliau nepatikrinami racionaliai? Ar racionalu laikyti auklės (lenkų) sijos?

3. Nesame iš prigimties linkę į erezijas, kaip mūsų kaimynai slavai. Bet ar ne jie kam maišo galvą, kad religijai lenktume tautiškumui, kaip aukščiausia — sureligintam tikslui. Ar Dievui iš to garbė ir tautai palaima?

4. Intelligentinis dėmesys savo šventovėm, pasirodo, atsitiktinis. Jis iškyla tada, kai prireikia ką nors kita ginti ar ką nors

kita reprezentuoti. Aušros Vartai kitados buvo Vilniui vaduoti sąjungos, o nūnai Vilniaus krašto lietuvių sąjungos priemonė ginti sostinės bylai. Ar ne dėl to kitos šventovės pasidaro bereikšmės?

5. Marijos kultas ir šį kartą neiškilo kaip platenės reikšmės objektas. Ar jis nėra krikščioniškosios mūsų kultūros dalis, religinės — bažnytinės mūsų istorijos šakotas faktas, pagaliau tautos dvasios ugdymo faktorius?

6. Gera ir teisinga kovoti tiesią bei garbingą kovą už tautą ir sostinę. Bet dangus, atrodo, veda kovą kitą plotmė: nori laimėti šią atkaklią tautą Dievui, nes ji, kaip kitados žydai, vis dar nepažįsta "savo apilankymo meto". Nežiūrint pirmojo apilankymo prieš 356 metus Šiluvoj, tauta nelinksta juo domėtis, suprasti, įvertinti. Nūn įvyko du nauji apilankymai — Girkalnyje ir Skiemonyse...

Ar bus taip sunku dangui "įveikti" mus, kaip subleralėjusią Prancūziją, kur Marija pasirodė taip pat tris kartus? Beje, šios dvi tautos krikščioniškoj Europoj ir europiniam katalikų Bažnyčios prieglobstyje yra turėjusios jauniausios ir vyriausios dukters poziciją. Ar ir dėl to joms skiriamas panašus Marijos dėmesys? (Pabaiga)

Laukiame jūsų kaip pūdymas gegužės lietaus

Balsas, iš tyrų šaukiantis

PULGIS ANDRIUSIS, Australija

Prieš išsiskirstydami iš Vokietijos kalbėjome apie kom-paktinę emigraciją, apie susi-radimą laimingos lotofagų sa-las, kur galėtum išsistatyti na-melius su žirgeliais virš kraigo, šulinių svirtimis ir rūpinto-jėliais prie rūtų darželių, bet visiškai nepasvarstėme balan-suotos, proporcingos emigraci-jos. Tiek ir tiek politikų, tiek ir tiek profesionalų, tiek ir tiek menininkų, tiek ir tiek sporti-ninkų, j. Brazilija, j. Argentina, j. N. Zelandija, j. Australiją. Pa-siekę nežinomus pasaulio kran-tus, būtum tučtuojau išsipa-ka-vę tą brangų bagažą ir iš kar-to atsistoję ant kojų naujo ap-linko: varę propagandą, šokę, dainavę, piešę, rašę, sportavę, kol pasenę, kol karštinčius būtų pakeitę šių pavyzdžių užsikrė-tęs jaunimas.

Prieš 15 metų Vokietijos sto-vyklose vyko panikinis samy-šis "bėkime, dangus griūva", būtytave užmušę, jei tuomet būtume apie ką kita kalbėjęs, išskyrus afidevitus, konsultus, misijas, emigracines stovyklas, sveikatos pažymėjimus, vokiš-kas Leicas bei Rolleiflexus, kiek duos dolerių ar svarų už auk-sinuką. Toje pakavimosi karšt-ligėje byrėjo tikslai spaliai iš lu-by lentų, dukėjo rūšiuojami Unros skudurai, kaukšėjo kir-viai meistruojant kraitinius ku-parus, pasimetę draugai, gim-i-nės, net šeimos nariai, išklibo ansambliai, sugaištį pagavo ko-mitetai, išniro iš kengių sporti-niai vienietai, stovyklų kiemuose kaip duknas paleidus skrai-dė ore organizacijų protokolai. Negyvai būtų priluokiję G. Gal-vą, jeigu jį būtų bandę ta-da suruosti paskaitą apie pla-ningą išsivystę!

Ir, va, tikslai po metų kitų užjūrystės, ėmė rankioti ir akaičiuoti skiedras, nupūstas emigracinio Armagedono visais keturiais vėjais, nuplautos vi-somis pasaulio mariomis.

Susišukavome ir mes Australi-joje, nereikėjo neb skaityti, pakako dviejų rankų pirštų. Vienas ministeris, vienas profe-sorius, daugelias inžinierių, gy-dytojų (jų tik nežymi dalelė pakartotina baigė čia univer-sitetus), trys rašytojai (iš 96 draugijos narių), keletas daini-ninkų, keletas dailininkų, kele-tas chorvedžių, tautinių šokių vadovų ir keletas žymesnių sportininkų. O dar tą saujelę padalinkime į septynias pagrindines lietuvių kolonijas (Per-thas, Adelaidė, Hobartas, Mel-burnas, Geelongas, Sidnėjus, Brisbanė) ir gausime po vieną septindalį profesorius (ir to paties jau nebėra Australijoje!) kiekvienai apylinkei, po vieną septindalį ministerio (ir tas jau senokai miręs)! Vadinasi, ne-planingumą dar sykį pakarto-jom, iškėlę koją išdegusiom aust-ralų žemėn, kur aklas likimas nuspyrė, ten ir klišiandien gy-vename, nors ir niekas nedrau-dė įsikurti viename ar dviejuose šyšionikščiuose didmiesčiuose. Dabar jau per vėlu, kai pa-sistatėmė dėdės Tomo lūšneles per mylių mylias nuo sekančio lietuvių.

Išsidraskymas į vienkiemius mums atnešė neišpasakytus nuostolius. Vietoj vieno ar dvi-jų šaunių, įspūdingų dangorai-žių (a la Londone), dabar tu-rime septynias ar daugiau lūš-neles, kurias iškilmingai vadina-me bendruomenės rūmais, vie-tojų vieno didelio prašmatnaus choro, turime šešis choriukus "atsipirkimui saviems klau-sytojams", vietoj vieno stip-raus sporto klubo, tenkinamės šiaip taip sukljuotais klubu-kais.

Sportas anglosaksiniuose kraš-

tuose yra masinė propaganda, sportininkas yra didvyris, nešio-jamas ant rankų, jaunimo siek-tinas idealas, spaudos puslapių viešpats, jam net sudaromos palankios medžiaginės sąlygos. Naujakuriavimo metais mūsų sportininkai Australijoje pasie-kė gerų rezultatų futbole ir krepšinyje. Kojaspardžiai net turėjo žvaigždes, kurių vardai mirgėjo australų laikraščiuose, niekuomet nepraleidžiant žaidi-ko tautybės. Kai kuriose valsti-jose lietuvių klubai išsikilo į pirmąsias vietas futbole (soc-cer), paskiri vardai buvo aust-ralų garbinto garbinami, nors ir sunkiausiai išstariamos pavar-dės (Ignatavičius) kuo sąžinin-giausiai atspaudžiamos laikra-ščiuose. Ir po kelerių metų... "ant lauko pliko, kelios pušė-lės...", o po to futbolas buvo visai išimtas iš apyvartos. Dėl prieauglio stokos, dėl australų ir naujų ateivių konkurencijos, dėl administracinių negalavimų. Mirė ir jau neprisikėlė. Pumpa galutinai išsikvėpė.

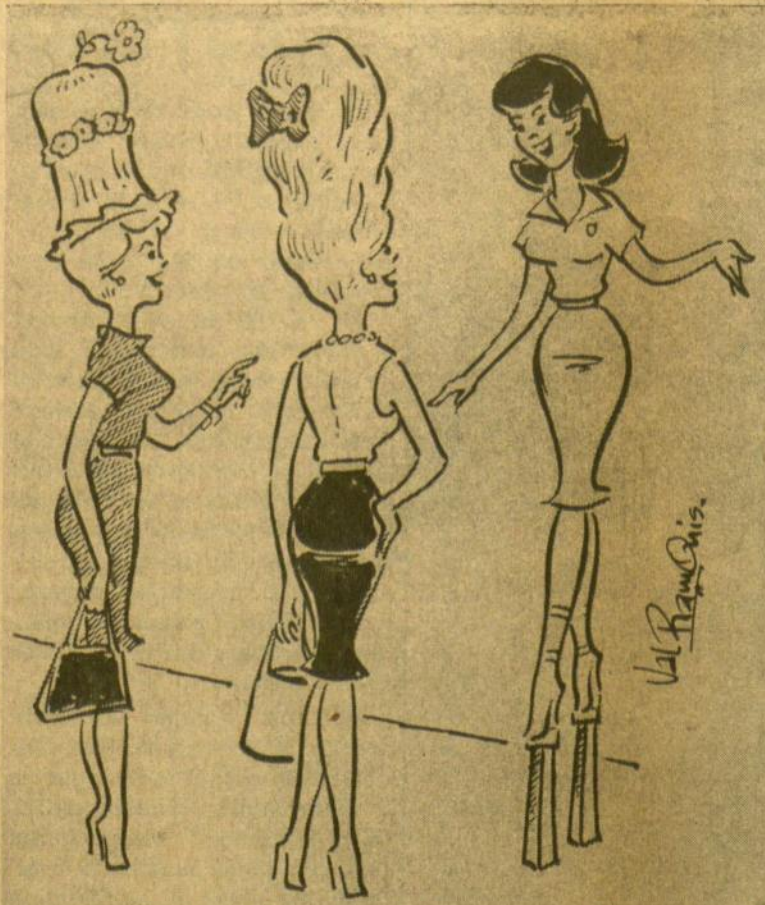
Krepšiuotojai dar ir dabar nemirė, bet ir šie, buvę kai ku-riose valstijose čempionais eilę metų, davę australų olimpi-nei komandai du lošikus, nūnai išgyvena mažakraujystės laiko-tarpį. Išmokę australus mėgti ir žaisti "lietuvišką" žaidimą, mokytojai patys dabar džiau-giasi, jei pirmenybėse gauna prisiglausti trečiojo vietoj, drebėdami, kad nebūtų įvietinti ketvirtioje. Didelių vilčių duoda patys jauniausi lietuviukai ir lietuviukės, prisiminę veteranų aukso dienas. Tačiau jaunieji, nematydami įspūdingų veteranų laimėjimų, gali greit pavargti ir nebetikėti lengenda, girdi, krepšinis yra lietuvių tautinis sportas.

Va, kur amerikiečių krepš-i-ninkų atvykimas bus tikras bal-zamas ir galingai veikiantis vi-taminų švirkštas mūsų jauniausiam prieauginiui, sutvirtinant įsitikinimą, jog lietuviui pasaulyje pirmieji po amerikiečių sterbliniame sporte (atsi-prašau už australybinį išsireiškimą!)

Antras — amerikiečių lietu-vių krepšys būtų veteranų at-jauninimas Australijoje, po-dant, kad kaip bebūtum senas, vis tiek gali mylėti šią sporto šaką, kuriai paskyrei geriausius savo gyvenimo metus, treniruojant ir perteikiant patirtį jaunimui. Taip, kaip Melbourne padarė Baltrūnas, išmokęs lie-tuvius daryti "kaip tėveliai darė", o tarp kitko treniravęs olimpinę Australijos komandą.

Visi Australijos lietuviai, be sportinių pažiūrų skirtumų, be to, laukia tokio amerikinių jau-nuolių būrio asmeniškai, pasi-ruošę plačiai atidaryti vaišingumo duris, prašnekti žodelį kita, paliešti jų skverną, pamatyti, kuo jie gyvena, ar dar nepa-miršę savo tėvų krašto. Gi to-kiu pulkelio mes dar nebuvom matę vienu ypu!

Tačiau atombombiškausias jų kraitis bus nežmoniška propa-ganda Lietuvos vardo šiame "nepolitiskame" krašte, kur per tiek metų mes negalėjom įsi-prašyti į spaudą, parlamentą, intelektualus. Jie visą laiką traktavo mus kaip naujuosius australus, atvykusius ieškoti geros duonos, bet ne kaip tau-tinę grupę. Tiesia, čia nemaža padarė mums lietuvių dailininkai, Neseniai Sidnėjus meno galerijos direktorius, atidaręs vieno lietuvių tapytojo parodą, paklausė jį: Kiek gi lietuvių yra Australijoje, kad jie taip daug reikiiasi mene? Gavęs at-sakymą, jog nepilnai dešimt tūkstančių, direktorius pakratė kudlas ir pareiškė, kad ta tau-

Šitaip Australijos lietuvių rūšiai prilygti aukštaūgiams Amerikos lietuviams krepšinininkams. Piešinys V. Ramonio

ŠUNELIS – DIDVYRIŠKAS UGNIAGESYS

Danutės Brazytės debiutu džiaugiantis

VLADAS MINGELA

Skaitytojus pasiekė didelio formato (10" x 8 1/4") maži-siems skirtoji knyga. Puslapius puošia ir turinį paaiškina 10 spalvotų iliustracijų per visą psl., o taipgi 7 mažesni piešiniai. Knyga sudaro gerame po-pieriuje, stambiomis raidėmis spausdinti 40 psl. Viršeliai kietesni — kartonėlio.

vežti". Šiaip autorė puikiai pa-žįsta vaikų psichologiją, o taip pat jai nesvetimas ir gyvulių pasaulis. Šiuo atveju šuniukas Taškiukas vaikams labai su-prantamas ir, be abejoj, jo nuotykingas klajonių gyvenimėlis sukelia vaikams nemeluoto džiaugsmo.

Skaitydamas taip ir matai tą išdykėlį katiną — Pelių Pabai-są; jis kaip koks profesorius — mintytojas. Iš karto pyktelėjo, pamates čypiantį, gailiai ver-kiantį Taškiuką, bet ilgainiui, tapo jo mokytoju ir visai geru patarėju.

Knyga suskirstyta į šiuos skyrius: 1. Netikėtas radinys, 2. Pirmoji pažintis su ugniagi-esių būstinės įnamiais, 3. Juodi taškai baltame kaulyje, 4. Siau-bingas nuotykių gaisro metu, 5. Mažasis paklydėlis, 6. Susi-dūrimas su benamių šunų gau-ja, 7. Taškiukas didvyris, 8. Ke-turkojis ugniagesys.

Rašytoja, pažindama vaikų galvoseną ir slaptąjį mažųjų

Danutė Brazytė-Bindokienė

Autorė Danutė Brazytė - Bin-dokienė. Iliustracijos dail. Zitės Sodeikienės. Išleido Lietuvių Dienų leidykla: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. 1964 m. Kaina tik 2 doleriai.

Jauna rašytoja D. Brazytė - Bindokienė itin sveikintina už gerą, gražią ir taisyklingą lie-tuvių kalbą, nors dėl skyrybos ženklų vienur kitur reikėtų ir pabarti. Nė vieno žodžio, berei-kalingai įterpto. Beje, rašoma "Niekas nesiruošė jį kitur iš-vežti", o reikėtų "...jo kitur iš-

telė turi būti labai kultūringa pagal skaičių (keli lietuvių dai-lininkai nuolat dalyvauja Aust-ralijos tarptautinėse parodose). Tačiau australų laudis lindi už vilnonės uždangos, kurią tegali pralaužti sportu. Grožimės, kai per Vasario 16 Amerikos kongrese kalba apie Lietuvą 30 atstovų, lietuvių kunigai kalba maldas, o Australijoje nė vienas politikas viešai nėra išta-ręs Lietuvos vardo. Bijo ar ne-nori, o greičiausiai, asimiliaci-jos sumetimais. Amerikos lie-tuviai krepšinininkai vieninteliai gali pralaužti šią vilnonę už-dangą. Lietuvos vardas skam-bės Australijoje visą žiemą (jū-siškai — vasarą). Laukiame jū-sų, kaip pūdymas gegužės lie-taus!

sielelių pasaulį, retu sugebėji-mu, vaikams suprantama kal-ba ir dialogais pasakoja vai-kams Taškiuko, paklydusio šu-nelio, nuotykius ir gyvais pa-vyzdžiais įrodo, kad ir menkas, bet geras šunelis, geros valios vedinas, gali net "didvyriu" tap-ti. Tuo pačiu darosi aišku kiek-vienam skaitytojui, jog didvy-riškumas juo labiau yra būti-nas žmonėms, aišku, ir vaikams.

Kiekvieną žavi šios knygos lengva, literatūrinė kalba. Tik, atrodo, jog maži vaikai vargu ar sugebės tobulai įsigilinti į nelengvą raidyno, žodžių ir sa-kinių minties labirintą. Būtų šventa pareiga tėveliams, bro-liams ir seserims (vyresnio am-žiaus) tą knygą mažesniesiems bent kelis kartus perskaityti: vaikai mėgsta pakartojimus, ir tik po to jie ima viską suprasti ir net sapnuose tuos nuotykius matyti.

Visi turėtume šią įdomią vai-kams knygą nusipirkti. Tėve-liai turėtų parnešti namo šios knygos pavidale lietuviškos saulės spindulių ir savo vaiku-čiams nepagalėti džiaugsmo. Galima užtikrinti, jog knyga "Keturkojis Ugniagesys" yra viena geriausiųjų leidinių mūsų mažųjų literatūroje. Z. Sodei-kienės iliustracijos neblogos, tik viršelio piešinys perkrautas. Gaila, kad nebuvo įmanoma (dėl brangumo) šios knygos iš-puošti spalvotais piešiniais. Ga-lėtų būti atmintinu pavyzdžiu ir "Meškiukas Rudnosiuks", kur dail. Vlados Stančikaitės iliustracijos traukte traukia prie puošnių puslapių mažuo-sius skaitytojus.

Vis dėlto nusikalstume, jeigu "Keturkojo Ugniagesio" savo vaikams pagailėtume.

DAINA ELECTRONICS
Gyvenamajam
TY - RADJAI - JUOST. REKORDAI
STEREO FONOGRAMAI - PLOKTELES
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPITės
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Visiems žinioms kaina 5 geriausia
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadi-niais ir sekmadieniais nuo 3:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEMLOCK 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago, 29, Ill.

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS
Vidaus ir lauko darbai.
ALGIMANTAS DIKINIS
Tel. 736-7388.
3613 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
APRIL — BALANDŽIO 30, MAY 1 ir 2 D. D.

ST. ANNE FINE CALIFORNIA BRANDY	Fifth \$2.89
ST. REMY IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth \$3.79
ORUSADER IMPORTED 10 Year Old PORTUGAL BRANDY	Fifth \$3.39
GKAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	\$4.89
CINZANO VERMOUTH, Dry or Sweet	Fifth \$1.39
IMPORTED GERMAN 1961 VINTAGE WINES	
Liebfraumilch, Oppenheimer Goldberg & others	Fifth \$1.09
SKAIDRIJOJI 80 Proof VODKA	Fifth \$2.98
POPULAR BRAND OF IMPORTED LIQUEUR	
Blackberry, Cherry, or Apricot	Fifth \$3.49
LOWENBRAU or WURZBURGER IMPORTED GERMAN BEER	
Case of 24—12 oz. Bottles	Case \$7.95
SOUTHERN COMFORT LIQUEUR	Fifth \$3.89
100 Proof	

DRAGAS, trečiadienis, 1964 m. balandžio 29 d.

DIDELIS DIDE LIAM

Vaižgantas labai gerai padarytų, kad savo rašto tekste, dėdamas įvairius sakinių skirtukus, laikytųsi tų rašto įpratimų ar taisyk-lių, kurių laikosi paprastai mūsų kalbos vadovėliai, mokinių skaity-mai ir keli žymesnieji mūsų rašy-tojai, jo draugai. To laikydamos, jis lengvintų savo skaitytojams ir

rašto mokslą: jei beskaitydami raštus dažnai matom ir šiaip ir taip, kartais labai nepaprastai, vartojamus juose skirtukus, tad palengva ir patys įprantam nege-rai jais operuoti savo rašte, lai-kuose ir šiaip praktikos gyvenime. Juk lašas po lašo, kaip yra sako-ma, ir akmenį prakala.

Rygiškų Jonas
(Jonas Jablonskis)

AUKSTOS KOKYBES DEIMANTAI

AUKSINIAI PAPUOSALAI

IMPORTUOTI LAIKRODŽIAI

MK

VIETOS IR IMPORTUOTI GERIMAI IR MAISTO PRODUKTAI

KRAUTUVE ATDARA IKI VIDURNAKČIO KIER-VIENĄ DIENĄ įskaitant ir šventadienius.

5620 W. 87th St. 1/2 bloko į vakarus nuo Central Ave., Oak Lawn, Illinois. Sav. MARIJUS KIELA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by Vnesposilytorg USSR)

Labai patikima ir vadovaujanti firma Jungtinėse Valstybėse, turinti daug patyrimo siunčiant dovanų siuntinius į visas USSR dalis. Tūkstančiai klientų patenkinti. Visi siuntiniai apdrausti. Gavėjas nieko nemoka. Skyriai svarbesniuose miestuose. Visi mūsų skyriai turi sandėliuose pasirinktinai aukštos kokybės prek-kių dovanoms žemomis kainomis. Dėl nemokamų informacijų ir kainoraščių susizinkite su bet kuriuo mūsų skyrium.

NEW YORK, N. Y.	39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
NEW YORK, N. Y.	135 W. 14th Street	CH 3-2583
BROOKLYN, N. Y.	370 Union Avenue	EV 4-4953
BROOKLYN, N. Y.	600 Sutter Avenue	DI 5-6806
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON, Mass.	271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, MASS.	327 W. Broadway	TL 268-0068
BUFFALO, N. Y.	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill.	2222 W. Chicago Avenue	BE 8-0966
CHICAGO 8, Ill.	3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio	904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich.	7390 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich.	636-38 Bridge St., N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	GL 7-1575
HARTFORD, 14, Conn.	200 Franklin Ave.	TL 238-8030
IRVINGTON 11, N. J.	762 Springfield Ave.	ES 2-4685
YOUNGSTOWN 3, Ohio	21 Fifth Avenue	RI 3-0440
LOS ANGELES 22, Calif.	960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J.	126 - 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J.	428 Springfield Avenue	BR 3-1797
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Ave.	LD 2-1446
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J.	176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa.	525 W. Girard Ave.	PO 6-5882
PITTSBURGH 3, Pa.	1307 E. Garson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, CALIF.	2076 Sutter Street	ET 6-1571
WATERBURY, Conn.	6 John Street	PL 6-8765
WORCESTER, Mass.	174 Millbury Street	SW 8-2868
YONKERS, N. Y.	555 Nepperhan Ave.	GR 6-2781

4 1/2%

current dividend

4 1/2% DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.

Už metų investavimo bonus mokame 4 1/2% dividendu kas pusmetį ir dar išmokame po 1/4% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS

Valandos: Pirmad., antr., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p. Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:

BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONTIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro, Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos.

LAIKE IR GYVENIME

Idėjos ir darbai 20 metų
išėivijos perspektyvoj

Šią vasarą, rugpjūčio mėn. 9 d. — 16 d. Dainavos stovyklavietėje įvyks pirmoji Amerikos lietuvių bendra studijų savaitė, kurioje stengiamasi sutelkti gerus paskaitininkus, gildinti Amerikos lietuviams opias temas ir gerus menininkus parodyti lietuviško žodžio ir kitos kūrybos gyvumą.

Šios stovyklos mintis iškilo pirmą kartą tarp jaunųjų akademikų Chicagoje. Atsitiktinuos pokalbiuos buvo patirta, kiek mažai mūsų žinoma apie vieni kitų organizacijas ir žmones, turinčius daug ką pasakyti, tačiau negirdėtus, kadangi jie kalbėdavo tik saviesiems, tik kaip savo organizacijos atstovai. Pagalvojus dar, kad šįmet sukanka 20 metų, kai palikome tėvynę, tuoj pasipiršo mintis, jog būtų įdomu pamatyti ir išgirsti tas pajėgas, kurios jau subrendo čia išėivijoje, susitikti, pamatyti, kaip kiti atrodo, ką jie sako, o gal ir surasti bendrą plotmę veiklai, dirbti tai, kas mums visiems rūpi, kadangi visi esame lietuviai.

Prisidėjo dar ir kita priežastis, kuri leido studijų savaitės minčiai taip greitai prigyti, ypač tarp jaunųjų akademikų. Baigus studijas, dažniausiai studentų organizacija, kuriai priklausė jaunas profesionalas, praranda savo įdomumą. Tačiau mokslus baigusys retai stoja į tradicines vyresniųjų organizacijas ar į jų politines partijas. Taip Amerikos lietuvių visuomenėje yra visa karta jaunų žmonių, jau baigusiu mokslus, kuri vis dėlto norėtų būti tarp lietuvių ir dalyvauti bendruomenės gyvenime, tačiau sunėiai randa kelią. Ši stovykla tokią spragą ir norėtų užpildyti, pralaužiant ledus.

Kaip dalykai dabar stovi, atrodo, kad kalbos ir planai vis šią vasarą tikrove ir tai didele dalimi JAV LB CV dėka, ypač J. Jasaičio ir V. Adamkavičiaus. Bendruomenės pirmininkas Jonas Jasaitis užtikrina stovyklai medžiaginį užnugarį, taipgi idėja daug asmeniškų darbo į stovyklos rengimą, patardamas ir kitaip talkindamas.

Rengimo paruoša jau dabar tiek pirmyn pastūmėta, kad pa-

skaitų komplektavimas užbaigtas. Jų sąrašas tikimasi bus toks: dr. J. Balys — Lietuvių liaudies dainų simbolika, dr. V. Bieliauskas — Dviejų kultūrų įtaka į vaiko asmenybės vystymąsi, dr. J. Girniaus — Dvidešimt išėivijos metų, dr. Ilona Gražytė — Išėivijos tematika lietuvių literatūroje, V. Kamanas — Lietuvių Bendruomenė, J. Miklovas — Lietuvių jaunimo antikolonialistinė lyga, dr. L. Sabaliūnas — Kolonializmas, K. Skrupskelis — Apie laisvę ir autoritetą, dr. I. Užgiris — Šių dienų psichologija ir kūrybingumo sąvoka, dr. V. Vardys — Komunizmo įtaka į lietuvių tautinę sąmonę, V. Vaitiekūnas — 1963 metai Lietuvoje, B. Vaškevičius — Poetai Mūsų ir Baltrušaitis, dar pakviesti dr. R. Šilbajoris ir dail. A. Kurauskas.

Perskaicius šį sąrašą, gali susidaryti įspūdis, kad čia per daug norėta, kad būtų reikėję telktis apie vieną temą. Gera mintis, tačiau rengėjams reikėjo skaitytis su tuo, jog stovyklautojai bus gana įvairių polinkių, tad ir įvairi programa tokią pirmą stovyklą gal bus tinkamiausia. Šalia paskaitų bus taipgi poezijos vakaras, dramų vakaras, dainų vakaras ir kit.

Dar pabrėžtina, kad ši studijų savaitė neturėtų trukdyti jokiai kitai lietuvių vasaros stovyklai, ypačingai studentų, nes ji ruošiamą jau mokslus baigusiesiems (nors ir vyresni studentai galės joje dalyvauti) ir stovyklos temomis susidomėjusiai visuomenėi. Stovyklai rengti komiteto adresas: Rimvydas Šliažas, 3140 W. 42nd Place, Chicago, Ill. 60632; registruotis adresu: Jonas Buitkus, 8025 Logan St., Detroit 9, Mich.

Taigi visi kviečiami dalyvauti rimtose diskusijose ir lengvame žaidime, klausyti gerų paskaitų, taipgi vakarinių programų, praleisti malonias atostogas gražioje Dainavoje.

Rimvydas Šliažas

TAISOME
RADIJUS & TELEVIZIJAS

Taisymai ir pigiai

J & T RADIO-TV

4832 W. 14th St. Cicero, Ill.

Tel. 863-4666

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANCKUS, Sav. Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampus 58th Street
Telefonas PRospect 8-9533

- Artesian Restaurant -
AND LOUNGE

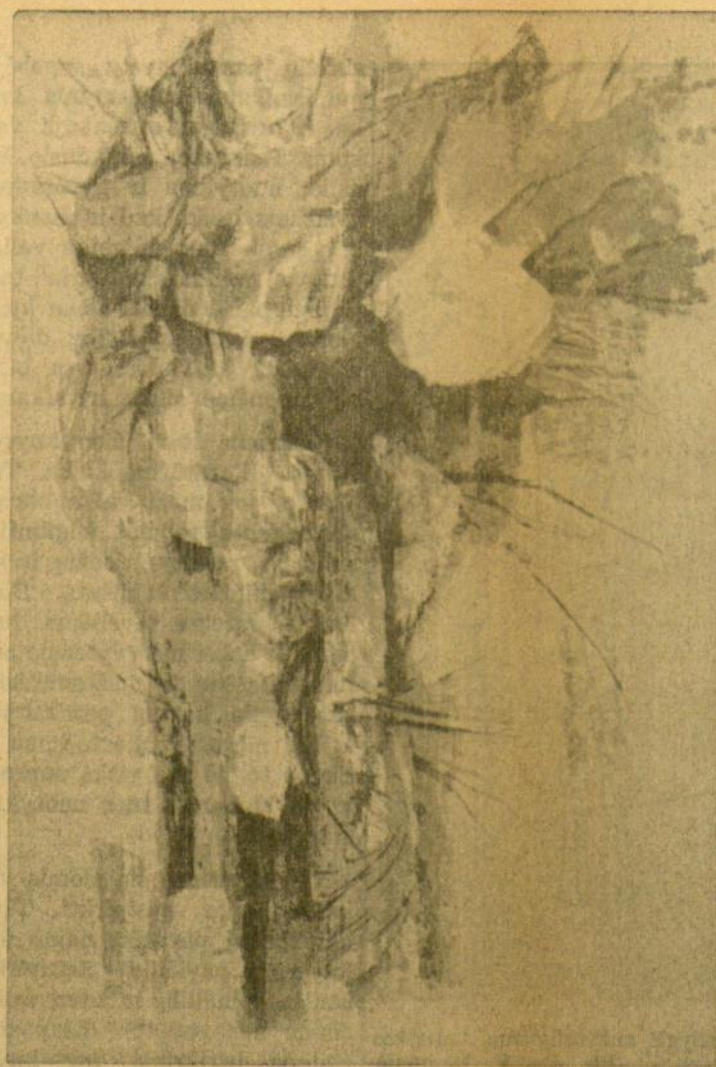
2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia,
turi virš 300 sėdimų vietų.

Cia galite netikėtai gauti nebrangiai pavalgyti, bet atsvešti krikėlynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinimas, Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap, draugijos, klubai ir visuomeninių rengimų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalpos naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtų lengviau išrinkti dvi vietas, patefonuokite 436-4622. Atėaras nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

Romas Viesulas

Raganosis

Pelnas, neišmėtytas pavėjui...

Parenta "Lietuviškos muzikos rinktinė fortepionui"

1956 ir 1961 m. Chicagoje įvykusios Dainų šventės jau praėityje. Bet iš jų palikto pelno susilaukiam ir naujų kūrybinių vaisių.

Šiomis dienomis spaustuvei atiduodama "Lietuviškos muzikos rinktinė fortepionui", kurią redagavo muz. J. Zdanis, komp. Vl. Jakubėnas ir muz. Alg. Šimkus. Rinktinė išleidžia LB Kultūros Fondas, ir jo išleisčių muzikinių kūrinių serijoje tai jau bus trečias leidinys, pats stambiausias ir reikalingiausias.

Lietuvių jaunimas mėgsta muziką, ypač fortepioną. Tai liudija gražiai veikiančios muzikų A. Kučiūno, Vl. Jakubėno, A. Nako ir kitų vadovaujamos studijos. Bet muziką bestudijuojančiam jaunimui lietuviškos muzikinės literatūros labai trūk.

II Dainų šventės k-tas iš likusio pelno paskyrė tam tikrą sumą pinigų šiai spragai užpildyti ir kvietė į leidinio redakcinį kolektyvą aukščiau paminėtus muzikus, kurie savo ruožtu kreipėsi į eilę lietuvių kompozitorių, prašydami parašyti šiam leidiniui kūrinių, tinkančių muziką studijuojančiam jaunimui. Į kvietimą atsiliėpė keli kompozitoriai, atsiumė naujus, specialiai sukurčius kūrinius. Tarp jų J. Zilevičius, Vl. Jakubėnas, Br. Budriūnas, Kerbelis, D. Lapinskas, Alg. Šimkus ir dar vienas kitas.

Prie šių kompozitorių prijun-

giami ir ankstyvesnieji įvairių kompozitorių darbai: M. K. Čiurlionio (red. Vl. Jakubėnas), Gruodžio, St. Šimkaus, K. V. Banaičio, Gudauskienės, V. Jan-

čio, J. Bertulio, ses. Bernardos, J. Zdaniaus ir kitų. Taip ir susidaro 60 psl. rinktinė, suskirstyta į dvi dalis, pirmoji — pedagoginė, antroji — koncertinė. Apibūdinant kūrinių pobūdį, tenka pabrėžti, kad tai surinkti konvencionaliniam stiliuje smulkesni kūrinių iki gerokai modernaus stiliaus (D. Lapinsko, kuris dabar yra Stuttgarto operos dirig. pavaduotojas).

1958 m. J. Karvelis Chicagoje buvo išleides muz. J. Zdaniaus "Tautosakines bagateles". Nors tai buvo smulkesnės apimties dalykėliai, bet juos muzikos mokytojai įvertino, o rečitaliuose mokiniai vis paskambindavo. Leidinys buvo populiarus visose lietuvių muzikų studijose. Tai ir skatino muzikos vyrus išleisti platesnės apimties lietuviškos muzikos rinktinę fortepionui.

Šiandien galima džiaugtis, kad šis darbas jau atliktas. Leidinys žinoviškai suredaguotas ir atiduodamas spaustuvei. Šalia pasaulinių kompozitorių, jaunimas galės skambinti ir lietuvių kūrinius, ir jie, jaunųjų talentų dėka, dažniau praskambės ir ten, kur muzikos klausosi svetimtaučiai (pvz. įvairių mokyklų auditorijose).

Kaip matome, Dainų švenčių pelnas neišmėtytas pavėjui. Jis turtina išėivijos lietuvių dvasinį — kūrybinį lobyną ir padeda jaunimui pažinti savąją muziką.

VI. Rm.

MOVING

J NAUJOKAITIS

Ugu metų patyrimas

ir apdraustas perkraustymas

WA 5-9209 Chicago, Ill.

FOTOGRAFAUS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS

THE Paul STUDIO

home of MODERN photography

Portraits • CANDIDS

3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atėara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SUTAUPYSITE MŪSŲ
SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirksit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, tafetų, aksomo, anglišių medžiagų paltais ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltais kaip vyrai, taip ir moterys: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Jefferson St., Černin's aikštėje.

Atėara kasdien įskaitant ir sekmd. nuo 9:15 r. iki 5:30 vak.

Pirmadieniais užėaryta.

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę.

Kviečiame įsigyti New Yorko Vyrų Okteto plokšteles

"MES ŽENGIAME SU DAINA"

Plokštelėje įdainuota 17 lietuviškų liaudies, žygio ir pramoginių dainų. Įsigydami plokšteles per Oktetą, paremsite Okteto darbą ir įgalinsite antrosios plokštelės išleidimą.

K A I N A :
1 — 10 plokštelių po 4.00 dol.
11 — 25 " " 3.00 "
26 — 50 " " 2.75 "
Virš 50 " " 2.50 "

Užsakymus drauge su čekiu siųsti: New Yorko Vyrų Oktetas
c/o V. Alksnis, 45-44 167 St., Flushing 58, N. Y.

Užsakant pridėti ir persiuntimo išlaidas.

ST. ANNE'S GIFT SHOP

• ROZANCIAI • KNYGOS • PAVEIKSLAI
• PRAGOS KŪDIKĖLIO JEZAUS STATULOS
IR RŪBELIAI

• Reikmenys ligoninui primant sakramentus namuose

2557 WEST 63RD ST., CHICAGO,
ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

PORTSMOUTH 7-8020

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JOSŲ FIGURĄ, ISMIERAS,
PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

• KOSTIUMAI • PALTAI
• FORMALCŲ RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje
"SIMPSON" kompanijos siuvyklose.

Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsieninių
medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE. CHICAGO 36, ILL., TEL. 925-5179

Seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.

Kainos: Paltai nuo \$80 iki... Kostiumai nuo \$85 iki...

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.

Stabdžių idėjimas ir sutvarkymas.

(COMPLETE BRAKE SERVICE)

KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)

Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs
mechaniški pataisymai.

Nauja dirbtuvė su moderniaisiais įrengimais
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-7777

Mūsų erdviose patalpose

turime didžiausį pasirinkimą
visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atėara pirmad. ir ketvtr. 9—9 val., antr., treč., ir seštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmd. atėara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polią per mūsų kompaniją. Nelaimel išituks neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti pavelksų
rėmai, Pritaikinti pavelkslams,
skelbimų rėmai, metalu aplieti
rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virgilia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMIU MEDŽIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.

3039 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą
teikiame nemokamai

Raštinė atėara kasdien nuo 8 val.
ryto iki 6 val. vakaro ir seštadieniais
iki 8 val. p. p.

Kultūrinė Kronika

Vytauto K. Jonyno kūriniai Pasaulinėje New Yorko parodoje

Amerikiečių spauda paskutiniu laiku gražiai paminėjo V. K. Jonyno atliktus darbus. Prieš pora savaitių "Saturday Post" padarė kryžiaus Vatikano paviljono viršūnei papuošti Balandžio 3 dieną "Catholic Standard" aprašo, kad Vytautas K. Jonynas praėjo ilgą kelią nuo pašto ženklų ligi Vatikano paviljono Pasaulinėje parodoje, kur jo trijų dimensijų plieninis kryžius ant Vatikano paviljono viršūnės žėri ryškioje saulės šviesoje dieną, o naktį jis yra gausiai apšviestas ir yra vienas iškilniausių parodos vaizdų, matomų iš dviejų pusių parodoje ir net už kelių mylių nuo didžiųjų susisiekimo kelių.

Jonynas, rašo laikraštis, yra beveik tiek pat žinomas filatelijoje, kiek ir meno pasaulyje. Gimęs Lietuvoje, iš savo tėvynės pabėgo nuo raudonųjų. Jis yra padaręs pašto ženklus Vokietijos prancūzų okupacinei zonai. Vėliau apsigyveno JAV. Jam buvo pasiūlyta padaryti pašto ženklų projektą Vatikaniui, Lietuvos patrono švento Kazimiero 500 metų sukakčiai atžymėti. Jonynas pasiūlymą

priėmė, tik buvo nustebęs, kad jam yra duota vos viena savaitė laiko tam darbui atlikti. Tačiau jis per vieną savaitę padarė pašto ženklų projektą ir pasiuntė į Romą. Piešinyje vaizduojama Vilniaus katedra, rūmai ir šventasis Kazimieras. 50 ir 100 lyrų pašto ženklai buvo atspausdinti ir paleisti apyvar-ton, Jonynui nežinant, ar jo pasiūstas projektas iš viso yra priimtas. Pašto ženklų rinkėjai turėjo sunkumų sužinoti, kas yra tų pašto ženklų autorius, ir tik po dviejų metų buvo išaiškinta, kad švento Kazimiero pašto ženklų autorius yra V. K. Jonynas.

"Catholic Standard" laikraštįje paminėtas tik trumpas mūsų menininko kūrybos laikotarpis, tiksliai jo darbai surišti su Vatikaniu. Gi šiemet Pasaulinėje New Yorko parodos Vatikano paviljonas bus papuoštas išorės pagrindinėje sienoje Jonyno rankų darbo didžiuliu bareliefu, vaizduojančiu visumoję kryžių ir kitus krikščioniškus simbolius. Paviljono koplyčioje bus regimas taipgi V. K. Jonyno padarytas altorius. G. Kr.

VLADO JAKUBENO KORINYS CHICAGOS KAMERINIO ORKESTRO KONCERTE

Tarptautinės draugijos šių dienų muzikai remti Chicago skyrus paskutiniuoju laiku kas pavasarį ruošia naujosios muzikos festivalius, kurie trunka savaitę. Jie susideda iš keleto kamerinių, vieno orkestrinio koncerto ir, paprastai, iš vieno pasirodymo televizijoje. Pabaigtuvėse esti banketas viename iš didžiųjų viešbučių, surištas su trumpa koncertine programa. Šių metų festivalis pradėdamas Chicago kamerinio orkestro, reguliariai koncertuojančio Chicago Meno muziejaus sodnelyje, kurio cilinis koncertas sek-

madienį, gegužės mėn. 3 d., 3:30 popiet paskirtas naujajai muzikai. I tos dienos programą įtrauktas taipgi kompozitoriaus Vlado Jakubeno trumpas kūrinių styginių orkestrui "Intermezzo rustico", kurį buvo atlikęs Jeronimas Kačinskas Kultūros kongreso proga suroštamam simfoniniame koncerte. "Intermezzo" šiame koncerte diriguos pats autorius Vl. Jakubenas; kitą programą diriguos iš dalies patys autoriai, iš dalies pastovus Chicago Kamerinio orkestro dirigentas Dieter Kober. (a)

FILMŲ ĮVAIRUMAI

Ir vėl meilė laimi

Tikrą, tyrą meilės istoriją pamatyti ekrane šiandien yra labai retas dalykas. Seniau mergaitės ir moterys, bežiūrėdamos jų, dūšaudavo ir ašaras liedavo. Dabar jos vietą užkariavo seksas. Ir nenuostabu todėl, kad jaunimas šiais laikais pasimeta ir seksą laiko meile.

"Love with the Proper Stranger" yra modernioji versija senoviškos meilės istorijos.

Prasideda, sakyti, lyg tame Lietuvoje buvusio savaitraščio skyriuje "Patarkite, ką daryti", ar čia Ann Landers skyriuje.

Herijė Angie (Natalie Wood), graži Amerikos italė, dirba Macy parduotuvėje New Yorke. Jos šeima — našlaujanti motina ir trys broliai labai saugo ją nuo visko. Netekėjusi, ji laukiasi kūdikio, kurio tėvas yra tingis dirbti muzikantas Rocky (Steve McQueen), gyvenęs su naktinio klubo "artiste" Barbie (Eddie Adams). Jis sutinka padėti jai "surasti gydytoją". Tačiau ji neįvykdo savo bausės sumanymo, o meilė sujungia juos, kai jie pažįsta geriau vienas kitą.

Gamintojas Alan J. Pakula ir režisierius Robert Mulligan (abu gamino ir režisavo "To kill a Mockingbird"), nufilmuodami šią romantišką komediją — dramą Manhattane, ne tik pagavo didiesčio dvasią, bet ir perdavė ją originaliame naujame. Italų apgyventas kvartalas pulsuoja gyvybe. Vienoje scenoje vyrai žaidžia žaidimą, vad. bocce, o moterys "pikni-kauja", traukdamos supakuotą maistą iš maišų čia pat ant suo-

ly cemento išplitoje aikštėje.

Arnold Schulman parašė tekstą, kuris yra tampa supintas, įtikinantis ir be pretenzijų, o vietomis labai juokingas, kai apibūdina herojų ir kitus smulkesnius charakterius. Nesuklydę galėtume pasakyti, kad kiekvienas jų yra individualus su atskira savo asmenybe.

Steve McQueen ir Natalie Wood, vadinamų "teen - agerių" populiariausi aktoriai, gerai parinkti ir suderinti, parodo stiprią vaidybą.

Restorano savininkas Columbo (Tom Bosley), jo motina su ekspresingų veidų (Nina Varela), mergaitės vyr. brolis Dominikas (Hershel Bernardi) — televizijos aktorius daug prisideda prie filmo pasisekimo. Tik suaugusiems.

Mergaitė išgelbsti tigra

Walt Disney naujasis filmas "A Tiger Walks" yra nuotykin-gas, skiriamas visai šeimai pasižiūrėti.

Žavi Pamela Franklin vaidina paauگلę mergaitę mažame Californijos miestely Scotia, kuriame iš cirko sunkvežimio narvo pabėga tigras, ir josios meilė gyvuliams išgelbsti jį nuo pražūties.

Jos tėvas yra miesto šerifas (Brian Keith). Jo pareiga yra nuraminti ir paniką įpuolusius piliečius, kurie nori pabėgti į kalnus alkaną tigra nušauti. Jo dukterė Julie maldauja per televiziją jį išgelbėti. Reikalus bando sumaišyti gubernatorius, įveldamas nesusiipratimų, norėdamas tą įvykį panaudoti savo politinės mašinos naudai. Tačiau

Br. Murinas Vėjuota diena (akvarelė)
(Iš parodos Clevelande)

NAUJILEIDINIAI

• LIETUVIŲ KULTŪRINIS DARZELIS? (Lithuanian Cultural Garden) Cleveland, Ohio. Didelio formato, 64 psl., gausiai iliustruotas leidinys, vaizdžiai pristatęs skaitytojui aną, plačiai žinomą lietuviškąjį kampelį Rockefellerio parke, Clevelande. Kondensuotas tekstas iškelia visą to darželio atsiradimo istoriją ir vietos lietuvių rūpestį juo iki pastarųjų dienų. Tiesiog reikia stebėtis, kiek daug pasišventimo turėta ir kiek daug meilės savai tautai jausta, ryžtantis milijoniniam mieste viešai ir ilgalaikiai užakcentuoti Lietuvos vardą. Nuotraukų gausa bėga pro akis nuo senosios kartos veikėjų veidų iki pačių jauniausiųjų šios dienos ateivių, bendrai besirūpinančių šio reprezentacinio darželio egzistencija.

• TECHNİKOS ŽODIS, 1964 m., sausio - vasario mėn. Nr. 1. G. J. Lazauskas ir J. Rugis rašo apie nailoną — jo atsiradimo istoriją ir pritaikymą. V. Kubilius tęsia geriskopų bendruosius bruožus, o V. Švipas architektūros stilių evoliuciją. Prisimenama mirusieji Lietuvos inžinierių ir architektų sąjungos nariai, duodama daug kronikos iš profesinės - organizacinės veiklos. Leidinio spauda ir puslapių bei iliustracijų su-tvarkymas atlikti be priekaišto, todėl kikevieną "Technikos žodžio" numerį malonu paimti į rankas.

• MŪSŲ VYTIŠ, 1964 m., sausio - vasario mėn. Nr. 1. Dvimėseninis skautiškos minties žurnalas. Pirmuoju puslapiu prisimenama miręs poetas ir skautininkas Faustas Kirša. Atskiru straipsniu akcentuojama dail. V. Vizgirdos 60 metų amžiaus sukaktis. Ina Pavilčijūtė įdomiai nusako skirtumus tarp amerikiečių "Fratertities" ir lietuvių korporacijų. Aktualinama "Lituanus" žurnalo problema, recenzuojamas A. Meko filmas. Žurnalas dvelkia jaunatviška, skautiška ir kūrybiška dvasia.

• SALTINIS, 1964 m., balandžio mėn. Nr. 2. Tikiybines ir tautines minties laikraštis, leidžiamas Anglijoje. Leidinys, nors ir nesiekdamas kokių nors žurnalistinių ir kūrybinių aukštybių, stengiasi gana patraukliai aprėpti įvairias mūsų kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo sritis. Geroką duoklę atiduoda ir literatūrai — poezijai, prozai, kritikai. Sakysim, šiame numeryje J. Kuzmickis kaip tik recenzuoja neseniai išėjusį Vlado Šlaito poezijos rinkinį "Antroje pusėje". Beje, šį rinkinį Šlaitinis ir yra išleidęs.

• SEJA, 1964 m. Nr. 1. Tautinės - demokratinės minties žurnalas. Leidžia varpininkų leidinių fondas. Žurnalas yra labiau visuomeninio ir politinio pobūdžio, primygtinai nesiveržias į kultūrinę sritį. Keliamos problemos dėstomos blaiviai ir šaltai. Šiame numeryje rašo: Jonas Daugėla, Juozas Audėnas, dr. Balys Matulionis, Henrikas Blazas, R. Naujokaitis, B. Zygelis ir kit.

• SALEZIECIŲ BALSAS, 1964 m. Nr. 1. Lietuvių saleziečių Italijoje leidžiamas kišeninio formato, techniškai labai gražiai sutvarkytas ir gausiai iliustruotas leidinys. Visa medžiaga tautinio bei religinio pobūdžio, nenuobodi, pateikta kondensuota forma. Kiekvienas leidinio numeris skelbia daug ir labai įdomių nuotraukų iš saleziečių lietuviškosios gimnazijos darbo ir kasdieninio jos auklėtinų gyvenimo.

• LIETUVIŲ KULTŪRINIS DARZELIS? (Lithuanian Cultural Garden) Cleveland, Ohio. Didelio formato, 64 psl., gausiai iliustruotas leidinys, vaizdžiai pristatęs skaitytojui aną, plačiai žinomą lietuviškąjį kampelį Rockefellerio parke, Clevelande. Kondensuotas tekstas iškelia visą to darželio atsiradimo istoriją ir vietos lietuvių rūpestį juo iki pastarųjų dienų. Tiesiog reikia stebėtis, kiek daug pasišventimo turėta ir kiek daug meilės savai tautai jausta, ryžtantis milijoniniam mieste viešai ir ilgalaikiai užakcentuoti Lietuvos vardą. Nuotraukų gausa bėga pro akis nuo senosios kartos veikėjų veidų iki pačių jauniausiųjų šios dienos ateivių, bendrai besirūpinančių šio reprezentacinio darželio egzistencija.

• LIETUVIŲ KULTŪRINIS DARZELIS? (Lithuanian Cultural Garden) Cleveland, Ohio. Didelio formato, 64 psl., gausiai iliustruotas leidinys, vaizdžiai pristatęs skaitytojui aną, plačiai žinomą lietuviškąjį kampelį Rockefellerio parke, Clevelande. Kondensuotas tekstas iškelia visą to darželio atsiradimo istoriją ir vietos lietuvių rūpestį juo iki pastarųjų dienų. Tiesiog reikia stebėtis, kiek daug pasišventimo turėta ir kiek daug meilės savai tautai jausta, ryžtantis milijoniniam mieste viešai ir ilgalaikiai užakcentuoti Lietuvos vardą. Nuotraukų gausa bėga pro akis nuo senosios kartos veikėjų veidų iki pačių jauniausiųjų šios dienos ateivių, bendrai besirūpinančių šio reprezentacinio darželio egzistencija.

• SALEZIECIŲ BALSAS, 1964 m. Nr. 1. Lietuvių saleziečių Italijoje leidžiamas kišeninio formato, techniškai labai gražiai sutvarkytas ir gausiai iliustruotas leidinys. Visa medžiaga tautinio bei religinio pobūdžio, nenuobodi, pateikta kondensuota forma. Kiekvienas leidinio numeris skelbia daug ir labai įdomių nuotraukų iš saleziečių lietuviškosios gimnazijos darbo ir kasdieninio jos auklėtinų gyvenimo.

J. M. RUDIS

Lietuvis savininkas

ALYVA

Gyvenamų bei industrinių pastatų šildymui.

BANNER OIL CO.
Tel. CO 4-7465

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ ŠUKUOSENA, išplidoma prityrusių šukuotojų Vlado Andrijausko priežiūroje.

Artistic Beauty Salon
2711 West 71st Street
Telef. HEMlock 6-1098

Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.

Val. 9 iki 6 v. vak., kitu laiku susitarus.

Sėkminga Broniaus Murino dailės kūrinių paroda

Lietuviškosios Chicagos brandaus dailininko Broniaus Murino akvarelių paroda, atidaryta bal. 26 d. jaukiame Čiurlionio meno ansamblio name, Clevelande, vyksta gražaus sėkmingumo ženkle. Į parodos atidarymą atsilankė keliasdešimt meno vertintojų ir mėgėjų. Atidarymo žodį tarė parodos rengėjų, LB Clevelando pirmosios apylinkės, vardu pirmininkas Feliksas Eidintas. Apie svečią, Bronių Muriną, kaip dailės kūrėją ir bičiulišką žmogų, kalbėjo Vytautas Raulinaitis ir Antanas J. Vaikšnoras.

Bronius Murinas, pirmą kartą lankydamas Clevelande, žiūrovų vertinimui pateikė savo pastarųjų trejų metų akvarelinę tapybą, susidedančią iš 36 paveikslų rinkinio. Tai giedrių spalvų dailininko kūrybinės vizijos, išplaukiančios iš gyvosios gamtos versmų, išsakytos mo-

derniomis išraiškos priemonėmis. Bronius Murinas — modernistas, bet nuosaikus ir jautrus dvasinės kultūros menininkas, savo išgyvenimus bei jausmus išsakęs švelniomis formomis. Visa tai rodo dailininko

ramią prigimtį ir dvasinį brandumą; žiūrovo dėmesį jis patraukia ne rėkiančiais išsūkiais, taip būdingais kraštutiniams modernistams, bet ramiojo grožio, kurio siekia bei ilgisi šių laikų triukšmo užgožta žmogaus dvasia. Tomis savo kūrybinėmis savybėmis Bronius Murinas iš pirmos dienos "užkariaavo" visų parodos žiūrovų — senimo ir jaunimo — jausmus.

V. B. A.

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRevehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlių dėlių vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET
2314 W. 23rd PLACE
Tel. REpublic 7-1213
Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE.
Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE.
Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET
Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE.
Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE.
Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.
Tel. OLYmple 2-1003

Skaitykite ir platinkite dienr. Draugą.

Spovoriai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

KRITIKA IR PRAKTIKA

Žmogus, taip sakant, be kritikos būtų niekas. Nei tu ko bijotum, nei kas tave matytų. Aną dieną vienas pietietis aiškiai išpylė, kad kritikai visi melagaliai, nes esą, kokį gali būti tiesa, jei žmogus, moderniausias Kedlaku atvažiavęs į modernius rūmuos vykstančią modernią dailės parodą, spaudosi, nenorėdamas matyti kokių ten modernių susisukiojimų. Jei paveikslas, tai turi būti viskas aišku kaip ant delno. Taip sakant, tautietis, modernų kostiumą užsivilkęs, o žmona dar kokį lapėkailį per pečius permetus, teigia, kad moderni poezija tai yra rebusas. Va, seniau, kai rašydavo apie senį ir pupas, tai ir aišku buvo, kad pupos, gali jų ir užvalgyti, o dabar kažką peisoja, o iš to kūlimo nieko. Taigi, ir suprask žmogus dabar, kai leidi plaukus supudeliavus, ar koks ponas moderniu Schik elektros aparatu barzdą švariai nuskutęs ir kvėpalais pašlakstęs, susiriesdamas teigia, jog poezija nesamoni, tai tik kažkoks girto plepėjimas, arba kažkoks vaiduokliškas.

Taigi, modernių šnektos prisiklausęs žmogus pradėti abejoti kritikos objektyvumu. Jei, taip sakant, esi prieš modernizmą, tai trenk kedlaką

Modernaus buto, modernūs šeiminkai juokiasi iš modernių paveikslų.

ir kinkyk bėrąjį į ratus. Atardirėni į kokį Jaunimo centrą botagu šmagojamas, per plakatus kokius ten botkočiū pabraukai ir nebijai sakyti, kad modernizmas tai niekai, nes ir pats naginėmis apsiavęs nuosirdžiai senus laikus liudij. Jeigu, taip sakant, esi nuosirdus kokių ten modernių poetinių ir meninių abstrakčių kritikas, tai pasistenk būti tvirtas, ir praktikoje. Kitaip, kas gi tavo kritika patikės, kai ne vežėtimis, o pontiakais važinėji, ir ne kokį samagoną, bet prancūzišką konjaką iškilmingai ragauji. Visi modernizmo nekenčėjai turi būti nuosirdūs ir logiški: jei nekenti modernizmo, tai vilkėk miline, nešiok vyžas ir ne kokias ten rezidencijas, bet dūmines gryčias būdavo.

Žodžių, mes buvome prigriebti už nelogiškumą, kad lipdami į modernų automobilį ir modernius batus, lįsdami į modernias gryčias ir modernias suknias, norime, jog tas nenaudėlis menas su ta ponija poezija

stovėtų vietoje. Reiškia, tu leki sprausminiu lėktuvu, o tas nenaudėlis menas tegu vežėčiomis į tolimas ir aukštumas kulniuoją.

Klausydami to šaunaus patarejo, teisingumo besiekančio, paskaitų, manome, kad visi modernaus meno kritikai turėtų būti nuosirdūs ir, plūsdami visokių ten pamarginimus ir poetinius susukiojimus, patys įsispirtų į nagines. Tada galėtų ir ant modernių grindų nusispausti. Visi modernių dramų ar kitokių menų priešininkai turėtų suaktyvinti kovą prieš modernizmą, išmesdami viską, kas modernu. Tada aišku, kad menas būtų išgelbėtas, nes visi tikėtų, ką, rudine vilkįs, arkliai į parodą atvažiavęs, vyžomis avys meno kritikas porina. Be šių efektingų priemonių, niekas meno neišgelbės, ir jis eis vis kreivais keliais. Pagerbkime pakulines kėlnes, tada ir modernus menas sugrius.

P. T.

Žmonos lupimas

"Tiesa, Smigiel pripažino iki tam tikro laipsnio fizinės jėgos pavertimą, girdi "kraštutiniu atveju vyras galbūt galėtų švelniai plaukštelėti savo leidei per apatinę dalį (bottomside)" Bet ir šito esą reikėtų vengti, jei galima".

"Naujienos"

Burlioko barzda ir lazda

"Vienybė" balandžio 16 d. entuziastingai šoko kovoti už burlioko barzdą, kurias pagerbėm Spygliuose, teigdama, kad burlioko barzda yra vertingas turtas, o taip pat su barzda buvo Tolstojus, gi lietuvių barzdočių irgi esą. Mes nieko nesakytume, tegu vienybininkės damos džiaugiasi burlioko barzda, bet gaila, už jų abiejų stovi burliokas su lazda, kaip apačioj pamalia-vota.

Barbarybės pėdsakas

Valgant kepsnį užsigerti vandeni, pienu, konjaku, ar visai niekuo neužsigerti — juk tai yra aiškus barbarybės pėdsakas turtingame krašte, kurio neapmatuotose žemyno plotuose lūžta vynmedžių šakos nuo gelsvų ar mėlynuojančių kekių...

"Dirva", kovo 27 d.

Valdybos ir pažadai

Apie valdybas Rim. Pauliukonis "Ateityje" šitaip rašo:

Kadaise liaudis išrinko Garbingą valdybą centro... Žadėjo jie kalnus nuverst, Tik čia lyguma,

Žadėjo jie marias perplaukt, Tik čia bala.

Logika

— Matai, mūsų traukinys dabar pro pat nosį išėjo, — sako profesorius žmona.

— Žmonele, būk logiška! Jėgu mes į jį pasivėlinom, tai tu neturi teisės sakyti — "mūsų traukinys", — paaikškino profesorius.

Klasė ir sodas

— Žiūrėkite, — taria mokytos klasėje mokiniui, — Newtonas sėdėdamas sode pamatė, kaip krinta obuolys ir iš to išvedė gravitacijos dėsnį. Ar tai ne nuostabu?

— Žinoma, — sako vienas mokinių, — bet jei jis būtų sėdėjęs klasėje, jis nieko nebūtų pamatęs.

Norint įsigyti senus baldus nėra būtina juos pirkti, užtenka vaikus auginti.

Nekenksminga kronika

— Italijos dail. Guttuso ponui Chruščiovui padovanojo modernų paveikslą jo 70 m. gimtadienio proga. Dailininkas, matyt, nežinojo apie modernų meną šitokios Chruščiovo definicijos, kuri buvo išspausdinta Critic žurnale: "Aš noriu pareikšti, kad tai yra mėšlas. Yra sunku suprasti, ką šis stilius turėtų reprezentuoti... Ko vertas paveikslas kaip šis. Uždengti šlapimui".

— Iowos valstybėje Kirkville vietovėje kiaušė atsivedė 34 paršiukas. Dr. Whiteker teigia, kad tai pasaulinis rekordas. Kalbama, kad Sovietijoj už tai kiaušė gautų Lenino ordina.

— Šveicarijoje yra toks banko skelbimas: "Vyrų, neveskite vien dėl turto. Mes jums galime paskolinti pinigų, to kasdieną neprimindami".

Gyvas ar negyvas reikalas?

— Matant, ką siūlo sovietai, tikrai gaila, kad Vakarai nori patys nusižudyti. O nėra jokio gyvo reikalo.

Vyt. Meškauskas

Blogiausia, kai varomoji medžiaga pilama ne į tą baką.

LINKSMA MŪSŲ KOLONIJOS Sudbury, Ont.

Stiprėja lietuviški papročiai

Lietuviškajam jaunimui per KLB Sudburio skyriaus parengimą buvo suruoštos twist'o varžybos. Teisėjai buvo valdybos nariai, kurių tarpe ir laimėjusiojo motina. Kas kitas, jei ne pati motina gali geriau pažinti ir įvertinti savo vaiką?

Buvo ruošiamasi ir grožio karalienių rinkimams iš suaugusių ir iš jaunimo tarpo, bet visų lietuviška dvasia persunktu staigmenų iniciatorė yra labai kukli ir pabijojo, kad jai pačiai kas neužvožtų ant galvos kokios nors karūnos, tai paskutiniu laiku tos minties atsisakytą. Apie grožio karalienės rinkimus užmiršta ir tik vienai iš lietuvių, kaip akiai vištai grūdas, atiteko jai to vakaro karalaitės vardas burtų keliu. Gaila, kad nebuvo rinkimų.

Jonis Aluona

PAVASARIO LINKSMYBĖS

Pavasaris eina lankom ir kalnais, Viliodamas saulę iš dangiškų rūmų. Amūras, prieš fėją sudaužęs kulnais, Po šelmiško žvilgsnio, pradingsta už krūmų.

Žiūrėkit, žiūrėkit, praskrido garnys! Sujudo, sukrito gandonės kuosos... Kas būtų — Vytenis, Arūnas, Pranas, Švelnutė rankutė tau kaklą apjuos.

Kai skleidžias po alksniais žibutė pirma, Užkaista pakaušiai, mėnuliai nušvitę. Kas žino, ką mąsto galvelė širma, Pajutusi širdį plazdant, lyg bitę.

Ir pradeda geisti Adomas Ievos, Chicagoj ar Punske — kur ji begyventų, Kad rytą į lovą atneštų kavos, Pro anklošes kampa padus pakutentų.

Pavasaris eina kalvomis ir šilais, Nusivedęs po nosim tau kiaušienės žiedą. Per dieną čiauskęjęs visais inkilais, Jie, temstant, į ausį lakštingalom gieda.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— "Dirva" kovė 27 d. tikina:

"Draugas Nikita su paskutiniu duonos penkmečio planu galbūt dar kartą pralenks Ameriką iš užsienio prisipirkdamas kviečių, bet man nekyla nė mažiausios abejonės, kad jo įpėdiniai nepralengs Taboro Farmos vaisių stalo nė 2000 metais. Tuomet čia gal nebematysime Bačiūno, bet dar vis lazdele pasiramščiuodamas tebevaikštinės aplink status ir ragins svečius vaisintis žilutėmis jo įpėdinis Vladas Adamkavičius".

— "Ateityje", kovo mėn. nr., vyksta šitokie psichologiniai svarstymai:

"Pasvarstykite galimybes paversti arklį į kiaušę. Iš formos: arklis didelis, bet ar nematėme didelių kiaušų? Fiziškai: arklis su keturiomis kojom, kiaušė irgi. Matematiškai: arkliai du kart du tai paslaptis, kiaušė paslaptis. Filosofškai: kiaušė žmogus gali tapti kiaušė, kodėl arklis negali? Jeigu aukštesnė forma kinta, taip pat ir žemesnės turi kisti".

Bet toliau autorius įrodo, kad arkliai neįmanoma kiaušė paversti.

— "Naujienuose" J. Cicėnas papasakojo šią Lietuvos kom-

Tautybė ir kenksmingumas

Paryžiaus kavinėje vyrukas geria vyną net pasigardžiudamas. Tai pastebėjęs vienas sako:

— Ar tamsta žinai, jog pagal statistikas, 2 mil. prancūzų miršta kasmet nuo perdidelio gėrimo?

— Man tas nieko nereikia, aš esu anglas, — paaikškino vyras.

partijai gana reikšmingą nuotykį:

Sildosi sau saulėje palei Nigalbut dar kartą pralenks Ameriką iš užsienio prisipirkdamas kviečių, bet man nekyla nė mažiausios abejonės, kad jo įpėdiniai nepralengs Taboro Farmos vaisių stalo nė 2000 metais. Tuomet čia gal nebematysime Bačiūno, bet dar vis lazdele pasiramščiuodamas tebevaikštinės aplink status ir ragins svečius vaisintis žilutėmis jo įpėdinis Vladas Adamkavičius".

— Jeigu namą statytum klausydami kiekvieno nurodymų, tada negalėtum niekada pristatyti net ligi stogo.

— Nebūk per daug griežtas vargšui plėšikui, kai jis reikalauja gyvenimo ar pinigų. Žmona tą ir tą pasiima.

— Eilėraštyje turi būti turinys. Bet alus alui, turinys turiniui nelygus.

Kest. Keblys

— Tegū "Atžalynui" niekada saulė nenusileidžia ir Alminui barzda netrumpėja!

J. Pronskus

— Turbūt visa, kas per 15 metų manėje dar liko iš vadinamosios "prancūziškos kultūros", yra sentimentali pagarba vynui ir objektyvus jo reikšmės įvertinimas per pietus.

Br. Raila

KULTORINĖS TEMOMIS

"Dirvoje" balandžio 3 d. šitaip kalbama kultūrinėmis temomis:

"Populiariausios Amerikos televizijoje yra piemenų (cowboy) programos. Ir jos kartais labai panašios į lietuvišką literatūros kritiką. Pamatei tamsią skrybėlę ir žinai, kad čia blogas vyras, šviesesnė suladyma skrybėlė — geras vyras. Pas mus gėrio ir blogio problema (ypač rašytojų draugijoje) tik truputį komplikutesnė. Klerikalas rašytojas — premijuotina knyga, liberalas rašytojas — bloga knyga".

Taigi šioj vietoj straipsnio autorius įrodė, kad M. Katiliškis yra klerikalas, nes jam šimet paskirta premija.

Toliau straipsnio autorius rašo:

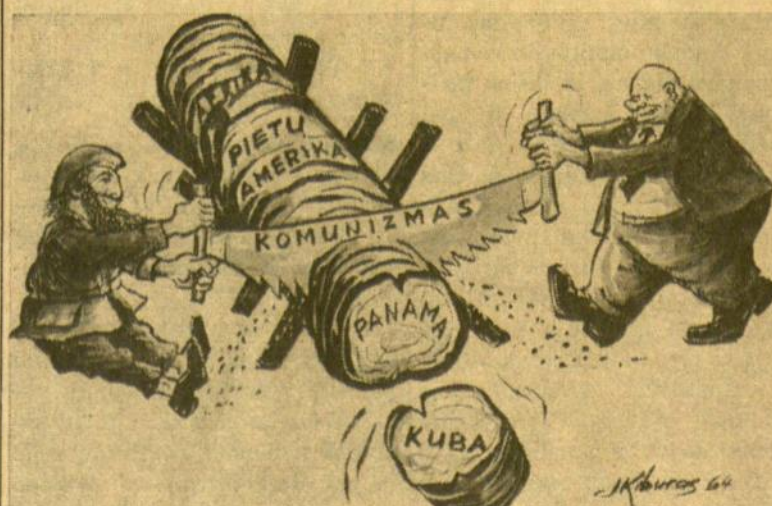
"Net V. Mykolaitis - Putiną pareigingas mūsų emigrantinės kultūros partietis prieš porą metų taip utvarkė, kad iš jo raštų beliko tik kūjis ir piautuvai".

Na, žinoma, liko daugiau, negu kūjis ir piautuvai, liko ir šis Putino eilėraščių, kurį gegužės mėnesio proga ir pacituojame:

Daugel kartų jau keitėsi rudeny,

Daugelį kartų jie skelbė laimėjimą. Lenino Spalis, pasaulį sujūdinęs, Lėmė gegužės žiedų suklestėjimą.

Mėlynų ūkanų toliuose skendė draugiškoj santarvėj broliškos šalys: Žygių lemtingi ir audros išbandė ją, — Galia užgrūdino Lenino Spalis.

Du ponai malkakirčiai stengiasi po gabalėlį supiaustyti Pietų Ameriką ir susikrauti į kolchozų daržinę.

Mama ir dukra

— Mano mama nusistačiusi prieš bučkus, — sako Onutė.

— Brangioji, aš visai ir nemanau tavo mamą bučiuoti, — atsako Antanas.

Tėvas ir sūnus

— Tėveli, aš galiu kai ką, ko tu jau nebegali, — sako Juozukas.

— Na, ir ką būtent, sūneli? — Aš galiu augti.

Kas svarbiau

Vaikinas pasakoja savo būsimam uošviui:

— Begalo ją myliu! Be jos tikrai negalėčiau gyventi!

— Tai ne taip svarbu; svarbiausia, ar galėsi su ja gyventi, — pastebėjo tėvas.

TĖVAS IR VAIKAS

Sešių metų "Tėvelis viską žino". Dešimties metų: "Tėvelis labai daug žino". Penkiolikos metų: "Aš žinau beveik tiek pat, kiek ir tėvas".

Dvidešimties turėdamas sūnus sako: "Aš jau žinau dau-

Širdis ir šokiai

— Dar ne taip bloga, panele, — taria gydytojas. — Tai tik menka mažakraujystė. Ar jums, pavyzdžiui, šokant smarkiai plaka širdis?

— Tai pareina nuo to, ponas daktare, su kuo šoku!

Stasys Liepas

O patekėk, aušra pinigingoji

(Ištrauka kalbos, pasakytos balandžio 12 d. Laisvės Varpo radijo dešimtmečio ir jo 700 dol. skolos paminėjime Bostone.)

Per dešimtį metų, gerų, riebų metų, Kai mūsų dolerėliai link paslaugų bankelių Jau nemunais tekėjo, Palūkanėlių kvapnio pritraukti — Tu, Petrai, kapitone erdvėm dainuojančio laivello, Kaip uola pakrančio statė, Tvirtai prie vairo jo stovėjai, Iš savo laivo mum rimtai kalbėjai. Bet štai danguj taip, rodos, giedrame

Staiga iš tavo laivo šauksmai pagalbos smaidėjo...

Tai Tavo laivas šaukia: gelbėkit mane, Jau mano šonai braška saskaitų tvane!

— Ir ko tas laivas šaukia? — Ko nesigrumia su bangom? —

— Kodėl išvengti jom Stipriau, greičiau neplaukia? —

— Jei jam nė kiek nesarmata vis dolerių prašyti, Tas gali virsti paskata jo talentam rūdyti!

— Kodėl įkvėptas aukštųjų savo idealų Neranda tokio kaito, kuris valiutą kala?

— Ar tas lietuviškų kalbų kermošius negraužs?

Palyginti, jįsi gana dar kultūringas, Galy gale pro jo visus šauksmus Šis nutarimas laimi išmintingas:

— Tu, Petrai, vis labiau kultūrą mūsų šėnavoki, Tad pasitempk ir duoki mum koncertą tokį, Kur, be kopūstų ir dešrų tradicinių kvapnių, Švieži kvapai kutentų nosį, naujų kultūrinių kepsnių, Kur imty degt dvasia, lietuviška, jauna Tiesiog didžiausia permaina,

O laivo dolerių tuščia mašna Iš tų veiksmų išnertų jau pilna!

O priartėki valanda, taip laukiamoji!

Kada, kad gi, Petrai, koncertas šitas prasidės? Kada gi sužūrės jame pasilgtoji Dvasia lietuviškoji, ir jauna?

Tik tai tada, tik tai tada jau gal praplūš, neištūrės Storoji, saujoj užgniautoji, Mūs' dolerių mašna!

Tik tai tada ir mūsų kapitoniui Erdvių maldavimai, neberekės Graudent užšalusios širdies.

Tik tai tada, jo laivo šonai prasižioje, Vėl susilopė, nebraskės.

Greičiau, greičiau, o patekėk, aušra pinigingoji!

Pokalbis Neringos kavinėje

Vilniuje Neringos kavinėje vienas klausia:

— Va, Paleckis sako, kad sovietai yra mūsų vyresnis brolis. Jau toks vergiškumas, nors būtų pasakęs, kad draugas.

— Ne, geriau brolis, nes visi pasaulyje žino, kad brolio negalima pasirinkti, juk ką pasakytų laisvasis pasaulis, jeigu mes pasirinktume tokius draugus, kaip rusai bolševikai.

— O —

— Gal būt, darbas neužmuša žmogaus, tačiau niekas taip pat nemirė besilūšėdamas.